

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiş-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 88
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

PAX ET BONUM

A jel, mellyel bevilágított az emberiség történelmébe: két egymásra helyezett fadarab. Két gyalulatlan fadarab, melyen a nagy sorstragédia utolsó jelenete játszódott le: a megfeszítés. Könny és vér áldozata, az emberi lét kiteljesedése. A szenvedés és áldozat avatta a keresztet történelemalkotó tényezővé. Ez a jel lett századok küzdő millióinak mélyeséges szimbólumává; a kereszt tanulsága: nemzedékek nevelője s ami szépet, felemelőt, maradandót valaha emberi elme alkotott, valamilyen vonatkozásban összefügg ezzel a nagy sorsélménnyel. A szenvedéssel és az áldozattal.

Eszméramlatok viharoztak és tüntek el az idők sodrában, a szenvedés és áldozat értelme azonban ugyanaz maradt. Lelkek millióiban vert gyökeret a meggyőződés: Crux, spes unica! A kereszt az egyetlen reménység. A mindig többre vágyó, mindig újat kereső és saját boldogulásán töprengő emberi elme, a földhözköttőség tudatában, sohasem tudott és sohasem fog belenyugodni abba, hogy a pár évtizedre szabott egyéni élet után minden megsemmisüljön, mindennek nyoma vesszen. A klasszikus költő örökszép szavai visszhangzottak lelkében: Non omnis moriar! Nem halok meg teljesen! (Horatius: Odái VIII. 30). Az elmúlással szemben vigasz, reménység, hit forrásává avatta a sorsproblémákkal vészdő emberi szellem a keresztet s amint az egymást változtató évszázadokban az időjárás apró mozzanatai vaskövetkezetességgel visszatérnek, úgy a természet változatlan törvényei alapján a szellemi irányok és utkeresések keresztmetszete is örök körforgást mutat. Jelszavak hódítanak és buknak el. Valami azonban túlélte valamennyit. A kereszt becsülete.

Lelki erő: ez az, ami egyént és közösséget egyaránt felemel. A modern civilizáció minden bölcselleti székepszisével szemben ma ugyanaz a lelkiség hat és érvényesül, mely Néró cirkszaiban gyermeket avatott hősökké, százazreket mozgatót meg a kereszties háboruk korában, öt évvel ezelőtt modern vértanuk kezébe adta Spanyolországban az életáldozat pálmáját, most pedig a világtörténelem legnagyobb küzdelemben: a keleti nagy világnézeti mérkőzésen egyesíti Európa népeit. A diplomácia, a közösségi fegyelem és gazdasági erőifejtés mindent átfogó értelmét ebben a falgalomban látja helyesnek megjelölni az európai új rendért küzdő hatalmak hivatalos iránymutatása is: felszabadító kereszties háború.

Az emberiség történelmében a kereszt az igazság megdönthetetlen tanubizonysága. Nem jelszó, nem opportunista szólam vagy mulandó elmélet, hanem maga az igazság. Akik a keresztbe fogozva áldozzák fel életüket ma a holnapért, lelkiük mélyén ebben az igazságban hisznek és ennek győzelméért hozzák a legnagyobb áldozatot, amit ember csak adhat: kiöntött vértüket. Az igazságért, az igazságos békéért, az igazságtevő holnapért. Ez pedig kötelez.

Hányzik még hozzá a történelmi távlat, — hisz lenne éünk a legnagyobb küzdelemben, — de máris megállapítható, hogy ily nagyarányú világnézeti összehasonlást a történelem még nem ismert. A nagy tetteknek nagy kihatása volt minden időben s ha az áldozat értékével mérjük a jövő kilátásait, oly korszak küszöbén érezzük magunkat, mely ezuttal nem évtizedekre, de évszázadokra eldönti az emberiség sorsát.

A kereszt: két egymásra helyezett fadarab. A Golgotán ácsolták a legsúlyosabbat, a mindennapi élet állítja a többi. Valaki az Ókor alkonyán a keresztel emelte fel a bukófélben lévő emberiséget. A modern civilizáció válságában ugyanez a jel villan fel a tépelődő emberi szellem előtt. A történelem ma sem ismer jobbat, többet, igazabbat. Ez az örök szimbólumává vált jel ragyoja be a modern lelkiség útját, amelyen Krisztus Király követei a keresztthordozás értelmét az assisii Poverello békét és jószágot eszményítő szavaival hirdetik: Pax et bonum! (—r.)

Charkow város a Szovjetunió hadfelszerelési központja a német csapatok kezén

Berlini munkatársunk távbeszélőn közölte, hogy a német főváros katonai köreiben szombaton délelőtt minden percen várták Charkow elfoglalásának hírért, mert az ottani csata döntő szakaszához érkezett. Ezt a közlést a német birodalmi véderő főparancsnokságának néhány órával később kiadott rendkívüli jelentése teljes mértékben igazolta: Charkow városát a német csapatok szombaton elfoglalták s így a Szovjetunió egyik legjelentősebb hadfelszerelési és ipari központja német kézen van.

A német vezéri főhadiszállás tegnapi és mai közleményei kézzelfogható tanubizonyságai a Szovjetunió kétségbeesett helyzetének. Ukrajna elfoglalása után már a donecki iparvidék is a szövetséges csapatok birtokába került s ez a szovjet gazdálkodásra uja bb nagy esapást jelent.

Moszkva körül a kedvezőtlen időjárás ellenére egyre szorosabb a gyűrű, a szovjet főváros eleste már csak rövid idő kérdése. Berlini nem hivatalos körökben a Szovjet katonai és gazdasági erejének végzetes meggyengülésével kapcsolatosan nagy érdeklődéssel taglalják, vajjon milyen visszhatása lehet Moszkva elfoglalásának a szovjet közhangulatra. A négy hónap óta tartó keleti hadjárat tapasztalatai alapján nem várnak azonnali lélektani eredményt, vagyis azt, ami eddig elméletben s a valóságban bevált: hogy a főváros elfoglalása a háború megnyerését jelenti. A háborút a Szovjet elvesztette már. Ez kétségtelen. A bolsevizmus még akkor sem szedhetné össze magát, ha a tél folyamán valamelyes harci szünet vagy pangás következne be. Tekintettel azonban arra, hogy a Szovjetunió népei a negyedszázados bolsevista uralom alatt annyira elvesztették önálló itélőképességüket — hangoztatják berlini körökben — nem várható, hogy azonnal belátnák a háború továbbfolytatásának hiábavalóságát. A háborút tehát kíméletlenül folytatni kell, a legkisebb ellenállás szétzúzásaig. Erre utal egyébként a német külügyminiszterium legújabb nyilatkozata is, mely hangoztatja, hogy Németország az utolsó szovjet hadosztály megsemmisítéséig folytatja a harcot.

A keleti arcvonal legújabb hadieseményeiről a Német Távirati Iroda, illetve a Rador jelentései alapján az alábbiakban számolunk be:

Bjelgorod is német kézen van már

A német véderő főparancsnoksága a vezéri főhadiszállásról tegnap a következő harctéri jelentést adta ki:

Mint már rendkívüli jelentésben közöltük, Charkowot a német csapatok október 24-én elfoglalták. Ezzel a Szovjetunió egyik legfontosabb hadfelszerelési és gazdasági központja került német kezekbe. Ugyanazon a napon a német csapatok birtokukba kerítették Bjelgorodot,

amely fontos közlekedési csomópont és Charkowtól hetvenöt kilométernyire északkeletre van.

Német harci repülőgépek éjszaka támadást intéztek Moszkva katonai és hadigazdálkodási berendezései ellen.

Az angol hajózás elleni harc során a német léghaderő Anglia keleti partjánál három kereskedelmi hajót süllyesztett el, összesen 12.000 tonna ürtartalommal. Ezek a hajók biztosított hajókaravánban haladtak. Ezenkívül egy magányosan haladó négyezer tonnás hajót bombatalálattal megsemmisítettek.

Súlyos csapás érte Szentpétervár előtt a szovjet flottát

Helsinki-ből jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy a Szentpétervárnál levő frontról érkezett hírek megerősítik a német zuhanóbombázó repülőgépek által elért nagyszerű eredményeket a Szentpétervár és Kronstadt között összpontosított szovjet flotta elleni támadásuk alkalmából. A felderítő repülők megállapították, hogy a szovjet flotta számos

Az északafrikai partok előtt Gambuttól északra német harci repülőgépek felgyújtottak egy ellenséges kereskedelmi hajót.

Brit bombavető repülőgépek a legutóbbi éjszaka Németország északnyugati és nyugati részében egyes helységekre bombákat dobtak, amelyek a lakónegyedekben csekély kárt okoztak. Hat ellenséges repülőgépet lelőttek.

Gollob kapitány október 20-án a nyolevandedik, Lüztow órnagy pedig október 24-én a százegyedik légi győzelmét aratta.

VÁRATLAN ÁTTÖRÉS

Berlinből jelenti a Rador: Az egyik szászország tankezrednek jelentős része van a Moszkvától nyugatra levő körzet erődítéseinek áttörésében. Eme ezred tankjai olyan ponton törték át a szovjet vonalat, ahol a bolsevisták nem is várták a német támadást és azután a szovjet állások mögé hatolva nagy pusztítást végeztek az ellenség soraiban. Ilyenformán megnyitották az utat az ebben a körzetben harcoló német gyalogság számára.

hajója lángokban áll. A megrongált egységek között számos nehéz fegyverzetű hadihajó is van. A légi támadás nagy pusztítást végzett a szovjet hadihajók között, amelyek nem tudtak elmenekülni a bombázás elől. A német repülőgépek ezenkívül elsüllyesztettek két szovjet torpedóhajót, melyek a finn öböl keleti részébe kísérelték meg a behatolást.

A bolsevisták feladták Rosztovot

Helsinki-ből jelenti az NTI, hogy a szovjet hadvezetőség közlése szerint a német csapatok megerősítették állásaikat Rosztov körzetében. A szovjet es-

patok ezért kénytelenek voltak új védelmi vonalba visszavonulni.

Ellentétek a szovjet tisztikar és a politikai biztosok között

Helsinki-ből jelenti a Rador: Az NTI értesülése szerint a szibériai lakosság és a távolkeleti szovjet hadsereg soraiban egyre növekszik a nyugtalanság, mert a Szibériába irányuló postát a szovjet hatóságok visszatartják. Így akarják megakadályozni, hogy a hadsereg és a lakosság ne kapjon hírt

a Szovjetunió katonai katasztrófáiról. A hírek szerint a távolkeleti hadsereg összes vezérkari tisztjeit, Apanasiko főparancsnok kivételével, az európai frontra helyezték át.

Budjenny és Timocsenko marsallok levál-

tása a szovjet tisztek körében nagy megütöttséget keltett és sokban hozzájárult a legénység harci szellemének csökkentéséhez.

Vorosilov és Timocsenko fegyverszünetet javasolt Sztalinnak

Ankarából jelenti a Rador: Jólértesült szovjet körökben kijelentették, hogy Timocsenko tábornagy leváltása csúcspontját képezi annak a válságnak, amely a wjaszmai és brjanszki csata után a tábornagy és Sztalin között kitört. Viharos megbeszélés folyt le közöttük, amelynek során Timocsenko annak a nézetének adott kifejezést, hogy a szovjet hadsereg nem tud ellentálni a német erőknél és ezért

A Kokutsu című lap arról számol be, hogy a tisztek és a politikai biztosok közötti feszültség egyre jobban kiéleződik.

azt tanácsolta, kérjenek fegyverszünetet, nehogy később fegyverletételre kényszerüljenek.

Sztalin felháborodása rendkívül nagy lehetett, ha kevés bizalmasainak egyikét, akit sokan jobbkézének tartottak, menesztette.

Vorosilov menesztésének oka, hogy azonosította magát Timocsenko álláspontjával.

Timocsenko marsall nem vette át a déli szovjet főparancsnokságot

Berlinből jelenti a Rador: Hivatalos közlemény szerint a német főváros katonái körében kétségbevonják az egyik londoni rádióállomás hírére, amely szerint Timocsenko marsall, akit menesztettek főparancsnoki tisztségéből, most a déli szovjet hadseregcsoporthoz főparancsnokká lenne. Ezzel kapcsolatban utalnak arra, hogy a brit rádióállomás hírére a Reuter-ügynökség nem közölte és Moszkva sem erősítette meg.

PÁNCELOSOK ÖSSZECAPÁSA — NÉMET GYŐZELEM

Berlinből jelenti a Rador: Október 23-án az egyik német előőrs osztag pánccelos élcsoportja, amely Moszkvától nyugatra előnyomulásban volt, jelentős szovjet pánccelos egységgel találkozott, amely az egyik erdő szélén támadást készülődtött. A német pánccelosok nyomban támadást intéztek a szovjet harcikosok ellen és teljes sebességgel megrohanták azokat. A támadás olyan heves volt, hogy a szovjet pánccelosok láncai darabokra szakadtak és a felborult harcikosok kigyulladtak.

Berlinből jelentik, hogy a keleti front középső szakaszán a legutóbbi harcok során egyetlen német

pánccelos hadosztály összesen négy szovjet pánccelos divíziót felmorzsolta. A német pánccelosok 575 szovjet tankot, köztük hatvanhét legnehezebb harcikosit semmisítettek meg.

ELFOGOTT

MAGASRANGU SZOVJET BIZTOSOK

Berlinből jelenti az NTI, hogy egy német előőrs osztag, amely Moszkva felé nyomult előre, három magasrangú szovjet biztost fogott el egy parasztházban. A bolsevista biztosok éppen kényszeríteni akarták a házbelieket, hogy polgári ruhákat adjanak nekik, mert így akarták megkísérlni a szökést Szibériába. A szovjet biztosok eleinte tagadni próbálták, hogy fontos tisztséget töltenek se a szovjet hadseregben, de a németek megtalálták a ház körül a lefejtett rang- és pártjelvényeket. Kihallgatásuk alkalmával azután részletes vallomást tettek. Egyikük, egy Welinszki nevű biztos, kijelentette, hogy a százhuszonötödik szovjet lövész hadosztály az utóbbi napokban rendkívül súlyos veszteségeket szenvedett. Elmondották, hogy már napok óta bujkáltak az erdőben és Tobolszk felé akartak menekülni.

Németország az utolsó szovjet hadosztály megsemmisítéséig harcol

Berlinből jelenti a Rador: Hivatalos jellegű közlemény szerint a német főváros katonái körében hangoztatják, hogy a bekerített Szentpétervár kivételével az egész keleti fronton a német csapatok támadásban vannak és üldözik az ellenséget. Arra vonatkozólag azonban nem nyilatkoznak, hogy mikorra várható a támadó hadművelet sikeres befejezése. Ha a nagyszabású német előnyomulást a kedvezőtlen idő, elsősorban az eső által okozott mocsaras talaj késleltetné, az semmisítésre sem az ellenség

akciójára következne be. Ha a keleti front egyik-másik pontján a rossz idő gátolná az előnyomulást, azt annál nagyobb lendülettel folytatják a fagy beállta után. „Tél tábornok” — mondják illetékes német körök — már nem a szovjetek soraiban teljesít szolgálatot. A Wilhelmstrassen újból hangoztatják, hogy Németország az utolsó szovjet hadosztály megsemmisítéséig harcol. Az már csak másodrangú szerepet játszik, hogy ez a megsemmisítés hol következne be.

Egy mozgalmas éjszaka a keleti fronton amikor a szovjet katona eltéved egy erdőben

A MN sajtószolgálat eredeti tudósítása

Keleti hadszíntér, 1941 október hó.

A Szentpétervár körüli hatalmas mocsaras erdőség legeszeszaki csücskében fekszünk. Arról a kis dombról ott mögöttünk, ahol az ezredparancsnokság székel, messzire el lehet látni, jóval túl az előttünk elterülő kiserítettiesen néma sötét erdőn, egészen Szentpétervár füstölő kéményeiig.

Az előttünk levő sűrű erdő azonban korántsem tetszik olyan halottnak. Ebben a pillanatban ugyan mélycsendes csend honol körülöttünk és csak az esti szélben sodródó száraz falevelek zizegő hangját hallani tudjuk és érezzük azonban mindannyian, hogy a sűrű lombok között ha visszafojtott lélegzettel is, mozgalmas, de kiserítettiesen néma élet folyik. Előttünk az embermagas bozótban — néha alig kódobánnyira az ellenségtől — lapulnak gyalogságunk előre-tolt biztosító járórei.

Valahol előttünk lövés rikolt bele az est csendjébe, váratlanul és gorombán. A gránátoktól tépett erdő szinte felnyög ijedtében. Aztán ismét csend lesz...

Bizony nem könnyű dolog ebben a vadonban pontosan megállapítani, hogy előőrseink vonala merre húzódik és hogy az ellenség hol áll. De úgy látszik a bolsevikiek számára ez még nehezebb feladat.

MEGÉRKEZNEK AZ ELSŐ ÉJSZAKAI VENDEGEK

Közben leszáll az est. Az erdő még sűrűbb és feketébb. Nem messze tőlünk keskeny, sáros erdei út. Az erdő tulsó végén lévő és az ellenségtől megszállott faluba vezet. Motorberregésre leszünk figyelmesek... Szinte hihetetlen... Ellenséges autó közeledik vonalaink felé. Nyugodtan hajtanak át előőrseink között. Azok pedig hagyják őket tovább menni. A sétakocsizás azonban nem sokáig tart. A kocsi máris megtörpán. Menekülésre gondolni sem lehet. Körül vannak

véve. A bentülőket udvariasan, de annál határozottabban kiszállásra szólítják fel. Az autó egyik utasa egy torzonborz szovjet politikai biztos rettentően buta képet vág az ügysző. Sehogysem akarja megérteni, hogyan lehetséges ilyesmi. Már indítják is a társaságot — ezuttal, gyalogosan — az ezredparancsnoksághoz. A kis Ford ott marad. Átkutatjuk. Semmi különösét sem rejteget. A politikai biztos ur cökmlője. Penetránsan buzó, elmosatlan étközödények, tele néhány hetes ételmaradékokkal. Valamennyi zöld a penészről. Az edények mellett, amint ez nem egy magas politikai biztos esetében, illetőleg podgyászában előfordult, megállapíthatatlan rendeltetésű és diszkrét finom női fehérművek heverték példás egyetértésben.

TOVÁBB TART A VENDEGJÁRÁS

Hiába, mozgalmas éjszakánk van ma! Még éjfél sincs, amikor gyanus zajra leszünk figyelmesek. Nem is olyan messze tőlünk, mintha a sarat dagasztanak.

Jegyzett már visszacsatolási kölcsönt

Néma csendben hegyezi a társaság a füleit. Valóban... Már halljuk az agyaggal birkózó kerekék nyöszörgését és a sárban cuppogó paták zaját. Örmesterünk fogvacogva bujik elő az éjjeli szállással szolgáló nedves lyukból. Egészen az utig előre megy. Három lépésre fölé megtermett szürkén egy bolsevik kocog. Hihetetlen, ez is egyenesen előőrseink vonalának tart. És mögötte két, hatalmas dugig megrakott szekér és még két lovas. Örmesterünk bámulva nézi a lovas, lábai szírtre gyökeret vernek. A lovas is látja az örmestert. Ugy látszik nem ismerte fel benne az ellenséget. Nyugodtan tovább kocog. Egy-kettőre elnyeli őket a sötétség. Örmesterünk lapulva követi őket. Néhány percig szívszorongva várjuk, mi fog történni... Néhány lövés hasít bele az éjszakába... aztán csend lesz megint. Hátra megyünk. Alig néhány lépésre tőlünk ott állanak a szekerek. Az egyik lovas holtan fekszik a szekerek mellett. A többiek reszketve várják sorsukat. A szállítmány igen értékes. Az egyik előttünk fekvő zászlóalj számára hozta az élelmet.

A PARANCSTISZTNEK IS KIJUT A MOZGALMAS ÉJSZAKÁBÓL

A nagy vendégjárásról jelentést kell tenni. K. hadnagy motorkerékpárra kap és elindul az ezredparancsnokság felé. Egyideig csak megy valahogy a dolog, de nem sokáig. A gép megfeneklik, se előre, se hátra. Le kell szállani. Hadnagyunk is ezt teszi. Nem is olyan egyszerű egy ilyen agyagba tapadt alkotmányt kiszabadítani. K. hadnagy erőlködik, küzködik... végre... Mikor ismét felemelkedik, hogy nyeregbe szálljon, megrökönyödve látja, hogy közvetlen előtte hét puskacső mered rá. Bolsevikiek, Csak a jó Isten tudja, hogyan kerültek ide. „Ruki vierh!” — hallja az ellentmondást nem tűrő parancsot.

A szovjet katonák erre közelebb merészkednek. Valamennyien egyszerre kérlik: „Hol ruszki, hol germanszki?” Tehát ti sem tudjátok, hogy hol jártok. A hadnagy nyomban átlátja a kedvező helyzetet. Gondolkodás nélkül mutat az ezredparancsnokság felé. „Ruszki ott!” — mondja. A bolsevikieknek ugylátszik tetszik a felvilágosítás. Elindulnak a mutatott irányba. K. hadnagyot is viszik magukkal. Csak lassan haladnak. Elöl a hadnagy tolja a gépet, mögötte egy marcona bolsevik lövészre kész puskával. A többiek körülöttük bukdácsolnak a térdig érő sárban.

Régi bolsevik állások mellett vezet az út. Itt-ott halott szovjet katonák fekszenek. A hadnagy kísérői ilyenkor nagyon haragos arcot vágnak. Nem történik azonban semmi. Egyszer aztán végleg megreked a motorkerékpár. Már hárman is szuszognak körülötte. És most megtörténik a baj! Valaki hozzáért a dudához. Vészesen tör a hang utat a sötétségen át. Egy pillanatra megfagy a bolsevikiek ereiben a vér. K. hadnagy pedig kacogva pislog a tisztás felé. Megszéppenve, tanácstalanul állanak a bolsevikik. K. hadnagy felismeri a pompás lélektani pillanatot. Nyugodtan nyul a legközelebb álló kísérőjének puskájáért. Semmi ellentállás. A következő pillanatban már ő kiáltja el magát: „Ruki vierh!” És mire a német járőr a tisztásra érkezik, már nem akad tennivalója, K. hadnagy lefegyverezte kísérőit.

Kelet felől már pirkadni kezd, amikor K. hadnagy motorkerékpárja vigan pöfögve ismét elindul... és egy mozgalmas éjszaka lassan belevész a sejtelmes hajnal szürkéségébe... (n. f. f.)

Az Első Erdélyi Általános Biztosító Részevénytársaság igazgatósága és tisztviselőikara fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy

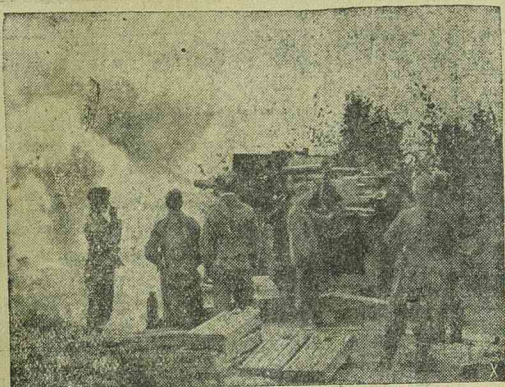
Bogma Miklós ur

központi titkár

aki ötvennégy éven keresztül fáradhatatlan buzgalommal és soha el nem lankadó ügyszereettel dolgozott az intézet érdekében, 1941 október hó 25-én munkás életének 74. évében rövid szenvedés után elhunyt.

Emléke követendő példaként marad meg mindig előttünk!

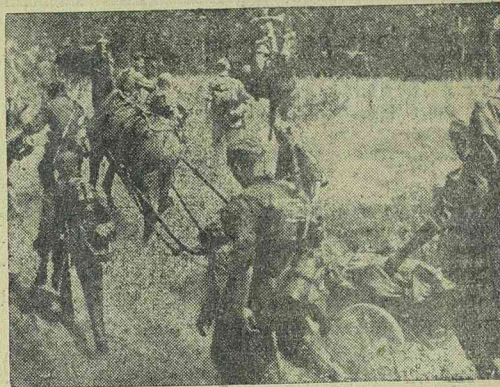
Timisoara, 1941 október 25.

Német léghajító útegek Szentpétervárnál a szárazföldi harcokba is beavatkoznak

Német parancsnokok tanácskozása a keleti fronton

Előrenyomuló német katonák a keleti fronton

A japán-amerikai háború kitörése: órák kérdése

Tokió szerint a szakítás már meg is történt — Washington magatartása végkép kiélezte a csendes-óceáni helyzetet

Tokióból jelenti a Havas-OFI ügynökség: A Domei-ügynökség beavatott helyről szerzett értesülése szerint Japán és az Északamerikai Egyesült Államok viszonya, ez utóbbi magatartása miatt, kiéleződött, a két állam között alapjában véve már meg is történt a szakítás.

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Az „Associated Press” Knox haditengerészeti minisz-

Rendkívüli ülésre hívták a japán nemzetgyűlést

Tokióból jelenti a Német Távirati Iroda: A japán sajtó rendkívüli jelentőséget tulajdonít a napokban összeülő rendkívüli nemzetgyűlésnek. A „Tokio Nisi” című japán lap úgy tudja, hogy a kormány ez alkalommal beszámol az Egyesült Államokkal folytatott tárgyalásokról és a nép támogatását kéri. A

ternek a hadianyaggyárosok előtt tett nyilatkozatát ismerteti: „Japán és az Egyesült Államok összecsapása a Távolkeleten — mondotta Knox, — most már elkerülhetetlen és huszonnégy órai előzetes bejelentés után bármikor sor kerülhet rá”. Knox kijelentette, hogy a Csendes-óceánon végleg feszült a helyzet.

„Tokio Asahi Shimbun” megjegyzi, hogy a nemzetgyűlés összehívásával a kormány azt akarja kidomborítani, hogy szilárd elhatározása a nemzeti célok megvalósítása s lehetséges, hogy nyilatkozat is történik ez ügyben.

Hat amerikai csatahajó kifutott a Csendes-óceánra

Rio de Janeiróból jelenti a Havas-OFI ügynökség: Ujabbán az Egyesült Államok hat nagy csatahajója futott ki a Csendes-óceánra. Ezek: a „Milwaukee” páncélos cirkáló, a „Memphis” cirkáló, a „Warrington”, „Jouet” és „Davis” torpedórombolók, valamint az „Arcadia” segédhajó.

A KAMCSATKAI TÁMASZPONTOK ÜGYE

Tokióból jelenti a Német Távirati Iroda: A „Tokio Nisi Nisi” azzal az amerikai—szovjet megállapo-

dással foglalkozik, mely a kamcsatkai kikötő s több más szovjet partmenti támaszpont használatára vonatkozik. Ebből megállapítható, — írja a lap, — hogy az Egyesült Államok a Szovjet távolkeleti fontos pontjait igyeksenek megkaparintani, ami nem kerülheti el Japán figyelmét, tekintettel arra, hogy az amerikai hajókaravánok itt, jövet és menet is, északi japán vizeken fognak áthaladni. Ez súlyos probléma és nem hallgathatjuk el, — fejezi be cikkét a „Tokio Nisi Nisi”.

Thaiföld csapatokat von össze Francia-Indokína határán

Tokióból jelenti a Német Távirati Iroda: A Domei-ügynökség értesülése szerint Thaiföld csapatokat von össze Francia-Indokína határán. A Domei-ügynökség hírral kapcsolatosan rámutat arra, hogy Bangkok-

ban az utóbbi időben az angol és amerikai diplomácia erős nyomást fejtett ki. A „Yomiuri Shimbun” ebben Thaiföld semlegességének fenyegetését látja.

Knox nyilatkozata: Amerika szenzációja

Newyorkból jelenti a Rador: Knox tengerészeti miniszternek azt a kijelentését, amely szerint az Egyesült Államok és Japán közötti összecsapás elkerülhetetlen, valamennyi newyorki újság a nap szenzációjaként közli.

A „Newyork Times” úgy értesül Washingtonból, hogy nem hivatalos közlések szerint a tengerészeti miniszter tulajdonképpen sokkal élesebben fejezte ki magát, mint ahogy

a tengerészeti miniszterium hivatalos közleményéből kitűnik.

Knox rámutatott arra, hogy állításaival meg akar győzni mindenkit a helyzet súlyosságáról.

A „Newyork Herald Tribune” Knox kijelentéseivel kapcsolatban közli: a japán tájékoztató iroda vezetőjének nyilatkozatát, amely szerint az amerikai—japán tárgyalások folytatása az Uniótól függ.

Százezer oldalas vádirat a Franciaország összeomlásáért felelősségre vont politikusok ellen

Párisból jelenti az NTI: Barthelemy igazságügyminiszter a „Petit Parisien” című lap vichyi különdíjától előtt kijelentette, hogy Franciaország összeomlásával kapcsolatban letartóztatott volt politikusok ügyében készített vádirat több mint százezer oldal. Elmondotta a francia igazságügyminiszter, hogy az ügy tárgyalása 1942 január elején kezdődik.

A tárgyalásra a világ minden részéből hatszázötven tanút idéztek meg. A római bíróság a jövő év tavaszán hoz ítéletet. A letartóztatottaknak a poultaleti erődbe történő átszállítása csak november elseje után lesz lehetséges, miután csak akkor fejeződnek be az előkészületek a foglyok elszállítására. (Rador.)

Hogyan állítják ki a származási bizonyítványt

Bucurestiből jelentik: A belügyminiszterium körrendeletet küldött valamennyi városi és községi előjáróságához, amelyben utasítást ad az etnikai származási bizonylatok kiállítására ügyében. Közli a miniszterium, hogy a városi és községi előjáróságok saját felelősségükre kibocsáthatnak származási bizonyítványt, feltüntetve, hogy milyen célokra igényelték a kérelmező és milyen okmányok alapján boesátolták ki.

Márton Áron püspök Brasovban

Márton Áron albauliai római katolikus püspök hivatalos főpásztori látogatás céljából október 25-én, szombaton Brasovba érkezett. A megyéspüspököt az egyházközség és a hívek este hat órakor a belvárosi plébániatemplomban ünnepélyesen fogadták. Vasárnap délelőtt, kilenc órai kezdettel ünnepi istentisztelet, szentbeszéd, majd bérnálás. Délben a katolikus intézmények küldöttségei tisztelegnek a főpásztor előtt. Délután négykor Márton Áron püspök meglátogatja a bolonai-külvárosi egyházat, ahol résztvesz a Krisztus Király ünnepségén. Este hat órakor a belvárosi plébániatemplomban ünnepélyes vacsernye és szentbeszéd zárja le az ünnepi napot. A főpásztor látogatását a város katolikus társadalma nagy szeretettel várja.

Eltemették a nantési merénylet áldozatát

Párisból jelenti a Német Távirati Iroda: Hotz alezredest a német és francia hatóságok számos képviselője jelenlétében pénteken temették el a nantési katonai temetőben. Pétain marsallt az Alsó-Loirei tartomány prefektusa képviselte a gyászszertartáson, aki

a francia államfő nevében koszorút helyezett a német tiszti sírjára.

A német helyőrség parancsnoka gyászbeszédében Hotz alezredest érdemeit méltatta, aki a legnagyobb jóindulattal és megértéssel viseltetett minden nehézséggel szemben és meggyőződése volt, hogy az új európai rendben megértésre van szükség s

teljes egyetértésben dolgozott a francia hatóságokkal.

A merénylet felbujtói árulók, — hangoztatta a szónok, — nem merték nyíltan megtámadni az ellenfélt, hanem fizetett bérencet fogadtak fel erre. Tekintettel arra, hogy a tetteseket nem leplezték még le, helyettük a felelősség azokra hárul, akik London és Moszkva zsoldjában felforgató tevékenységben vettek részt Franciaországban. A felelősség azokra hárul, akik azt hiszik, hogy tétlenek maradhatnak és hallgathatnak e büntény előtt. (Rador.)

Mire fordítja Rooseveltt a hatmilliárdos hitelt. Washingtonból jelenti a Rador: Az NTI értesülése szerint Rooseveltt elnök a pénteki sajtóértekezleten kijelentette, hogy már lehetővé vált a tankok termelési programjáról és a segélynyújtási program kibővítéséről beszélni. A segélynyújtási program megvalósítására közel hatmilliárd dollár hitelt szavaztak meg.

FORUM

(Arad) a nagyvilág színpada. Tel. 20-10

Ma a szezon legnagyobb értékű művész filmje!

A szeles jegenyefák Annája

L. M. Montgomery világhírű novellája filmre

A főszerepekben ANN SHIRLEY, JAMES ELLISON, JOAN CARROL. Diákoknak engedélyezve!

Műsoron kívül a legújabb 11. sz. O. N. C. háborús híradó.

Előadások 3, 5, 7, 15 és 9:30. 11:30-kor matiné ócsó helyen!

Sorsok és divatok...

VÁNDORLÓ VIRÁGOK ÉS KOSZORUK NYOMÁN A TEMETŐBEN

Idestova már vándorló virágok és koszorúk tűnéznek fel az utcán. És kedves, szomorú néni-kék, akik a fehér útszírósza mellett kis kapát is cipelnek magukkal. Ekkor az őszbeboruló utcán, ahol a késői napfényben elsárgult falevelek kergeződnék, valami sejtetem kap meg. Ugy megkapasz-kodik bennünk, mint a szállongó fehér habselyem foszladék, amely ilyenkor — ki tudja honnan, — nesztelen elénkbeuszik a levegőben és fennakad a legközelebbi bokorban. Őszirózsák, koszorúk és szomorúnénikék utja hová is vezetne? Halál és temető sejtését hozza a Halottak napja közelségét hirdető virágvándorlás s aztán hogy, hogy nem:

A timisoarai katonatemető, ahová százhetven év óta temetnek

Régi halottak felszólítása — figyelmező csontkeze — állított meg utunkban. Nem is folytatjuk másfelé, betérünk ide, a katonai temetőbe. Ahol a fűtön magas vaskereszt fogad, kőtalapzatán ez az egy, annyira jellegzetes és annyira ideillő szó: PAX. A béke hona ez itt. Örökzöld fenyők fasorja közt lépkedünk. Csontok és csontok fölött. Istennem, hányat, de hányat ágyaztak be ide az idők folyamán; hiszen kerek százhetven esztendő óta temető ez a temető! Csaknem két évszázad óta mindig csak temettek, egész hadseregek telnének ki a halottai légiókba! És mégis, ehhez képest, elenyészően csekély a sírhalmok száma, ha sorakozik is fejfa mellett fejfa... Csodálatos a régi temető. A földi lét mulandóságán túl még a földi lét emlékei is mulandók...

A VILÁGHÁBORÚ ELSŐ HALOTTJA

Járjuk a katonai temető utjait, ahol jobbról-balról leköti a figyelmet egy-egy síremlék, egy-egy név. Egész domb az, amely a kilencenkét év előtti, utolsó timisoarai várostrom halottait takarja. Tömegsír, a legtöbb halott már csak az összefoglaló

Herceg és közlegény, fejfa és — divat

A hősök temetőjét szegélyező sövény előtt művészi síremlék áll különösformájú kőrnával. Igen szép kivitelű mű, ugylátszik azért is hagyta meg a világháborús halottak temetőjében. „Joanni Fitz Gibbon tribuno legionis pedestris, Irlanda nato...“ olvasható a latin sírfeliratról. Senkisé tudja, hová veti az élet és hol talál rá a halál: Az irországi származású Fitz Gibbon ezredesét is, akiben az egykori harmincegyedik gyalogezredbeliek „kedvelt vezérüket, atyjukat, testvérüket“ gyászolták, távol hazájától, Timisoaran érte 1806-ban a váratlan halál.

Állunk a régipatínás művészi síremlék előtt. Mélységes esend. Mozdulatlanság. Csak a gondolat jár és száll végig a sírokon: Herceget és közlegényt, hőst és más halandót egyformán eltakar a temető. És különös, az emberi mulandóság ezen hatalmas tanúságtétele közepette, itt, egyszerre — az emberi

Le a copffel!

A napoleoni háborúk sok minden változást hoztak, sőt még a szokásaiba, előírásaiba becsontosodott egykori császárkirályi armádiába is. Rendeltileg megszüntették az első sorok letérdelését, amikor tüzelésre vezényelték. És 1805 júniusában császári rendelet jelent meg, amely megültotta a legénységnek a haj kenegetését és rizpporral való be-

egyszerre mi is arra a vándorútra térünk. A temető felé indulunk. Már befordulnánk a köztemetőbe, amikor két kőtábla ötlük a szemünkbe. A szomszédos katonatemető kapujánál két régi, művészi sírfelirat van kiszögeve. Annak idején a régi piarista-templomból hozták ezeket ide. Az egyik egy hajdani várparancsnoké, a másik egy bányatanácsosé. És mindkettő megállásra szólít. „O homo siste gradum...“ Kéri az egyik, a másik katonásan mondja. „Sta viator...“ S az egykori hatalmas ur a lebontott templomból a temető falára került sírfelirátán meghagyja a késői vándornak: „Ora pro eo...“ Imádkozzál érte...

számadatba van beleértve. De külön-külön is kiemelték egy-egy nevet. Itt olvassuk, hogy herceget is elföldeltek ebben a temetőben. Az egyik Salm herceget, aki életében ulánuskapitány volt. S a katonatemető külön „osztága“: A Hősök temetője. Az 1914–18-as világháborús halottaké. Ugy mondják, hatezer háborús halottat temettek akkoriban ide. Ma már hataimas ossarium zárja magába sok-sok világháborús halott földi maradványait, van aztán tekintélyes számban külön sír is. A legkülönbözőbb nemzetek fiainak neveit olvassuk le a fejfákról. Még mohamedánokét is. Kis cementlapokon, csillaggal, félhóddal megjelölve. S a hősök temetőjének elején fekete márványkövön üveg alatt fénykép és lejjebb az irás: Peter Ruppenthal geb. 28. März 1891, gest. 9. August 1914.

A bányási származású Ruppenthal Péter, az egykori hevedik utászszázalaj szakaszvezetője volt a világháború, a rettenő világháborús első halottja. Ő érte elsőnek a szerb puskából kiröppenő halálos golyó. Ő jelent meg elsőnek odafönn a csillagos égen a gírási raporton, jelentvén alássan, hogy berukkolt. És sorakoztak azután mögötte ezren és milliók.

avatra révedt a gondolat

Sír és divat!

Halál és hiúság...

Híres dolog volt annak idején ez a síremlék. Hálás bajtársak emelték. Amikor pedig ünnepélyesen beszentelték, még a „Wiener Zeitung“ is megemlékezett róla. A katonaságon kívül két „polgári század“ is kivonult és díszlövészel üsztelgett. Az irországi ezredes felett pedig a regimentspáter mondott megható bucsuzatát német és magyar nyelven.

És Fitz Gibbon, akit énnyre tisztelték, az egykori timisoarai polgárok — két különböző alakban látták. Megálta, ítható, hogy 1805-ben átvonult itt, az ezred élén, majd a következő év elején újra idekerült. Ekkorra már átváltozott a külseje. Egyazon ember két különböző alakban, egy év leforgása alatt: ezt pedig tette a divat.

híntését. És előírta, hogy le kell vágni a copfokat. A haj csak felhüvelyknyi lehet... Kulturhistóriai dokumentum!

Copfós katonák?

Sok minden volt régente, amit ma már nem értünk. Hatalmas parókák világa — a franciák hozták divatba s utóbb ennek „legyszerűsítése“ a hajfonat: ez viszont német eredetű volt. A polgár-ember a copf mellett kezdte az essnyőt is használni. Kétszeresen is valahogy kínai jellege volt annak a divatnak... Az egyes országok hadseregeiben pedig pontos előírások szabták meg, milyen hosszú legyen a copf s milyen szallaggal átfonva. Hátról nézve „hajszálnyira“ egyforma volt akkoriban mindenül a katoná. Igen szép látvány a parádén. A napoleoni háborúk pedig igazán mást jelentettek, mint parádét. Minden felesleges tehertől szabadítani kellett. És mégis, amikor a rendelet elvágta a copfot, akadtak, akik sirták és lázadásra gondoltak, csak meg ne fosszák őket — „a férfi díszétől.“ De parancs — parancs és irtalmatlanul le kellett metszeni a copfot. A példát a „civiliek“ is követték. Némelyiknek úgy tűntette el a divátjátmulta fonatot az asszony, amikor a férjüram boldogan aludt. S a borbélyüzletekben lázadásra gyulmlott fel a sok levágott haj, akárcsak — még emlékszünk rá — évekkel ezelőtt is megdöntött ez a női

Öszikabátokat, ruhákat fest, tisztít

K N A P P

modernül berendezett vállalata

ARAD, Str. Brătianu 2-4 sz. (Minorita-palota), Episcopul Radu 10 szám

fodrászoknál. Amikor a nők egyszerre áttértek a hosszú hajról a bubifrizurára.

AMIKOR NAPOLEON IS COPFOT VISELT

Sír és divat... A mulandóság birodalmában talán még stílezerü is a divatra, erre az igazán mulandó és változó valamire gondolni...

Napoleon maga is copfot viselt és csak utóbb, nagyszabású háború során jelent meg egyszerre copf nélkül... Napoleon copfban! Fitz Gibbon ezredessel is megesezt, hogy amikor a legénység után a tiszteknek is meg kellett válniuk „férfiúi díszlövél“ — másodszeri ideérkezése alkalmával már copf nélkül jelent meg a timisoaraiak előtt, akik addig copfosan ismertek. Busult-e miatta? Nem sokáig. Váratlanul levágta életét a könyörtelen Kaszás és aztán idekerült ő is a temetőbe.

Ahol mindent egyformán takar a sír.

Muló divatot és mulandó embert.

A timisoarai katonatemető számos nevezetessége között így érdekes a régi patínás művészi síremlék is. A különösformájú urnával, a messzi földről ideszakadt és „véglegesen idehelyezett“ porladozó őbesterre, valamint a korára való emlékezéssel.

Őszirózsák és koszorúk rendeltetési helyükre kerültek. A kedves szomorú néni-kék odaát a köztemetőben már rendbehozták a sírt, amely szereteteket takarja. Imát is mondtak és könnyet is ejtettek... Kisírt szemüket látom, amikor a városba visszavezeték uton utolérem őket.

SCHIFF BÉLA.

Szovjeipénz a templom perselyében

A sekrestyés benyújtja hosszú rudon a lelakolt pirosbársony perselyt a hívekkel telt padsorok közé s mindenki igyekszik pár pénzdarabkát beledobni. Mikor aztán bekerül a persely a gondnok asztalára, kiborítják tartalmát és szétgurul a sok különféle érme: napvilágra kerül a hívek jószívűnek összegében kifejezhető értéke. Sok a bronz egyleles, akad rézötös, tízes, huszas és még nikkel is szerénykedik a név nélküli adományozók között.

Egy régiféle egyeshez hasonló kiesi nikkel pénzecek félregurult a többtől. Mintha nem tartoznék a pénzállomány közé. De nini, egészen szokatlan a név értéke. 15-ös számjegy villog rajta. S milyen szokatlan betűk. Círli irás. Az érme másik oldalán pedig egy földgömböt keresztülfogó sarló és kalapács jelvény ágaskodik. C. C. C. P. fejrása pedig azt akarja elárulni, hogy ezt a Szovjetunió verette váltópénznek.

Bolsevista pénz a templomperselyben. Furcsa jelenség. Több mint husz éve küzd a bolsevik hatalom azért, hogy kiírta nyomtalanul az emberek lelkéből a hitet, megalázza az egyházat. Pénzt vereztett, a pénzen ott díszleg az istentelenség esillaga. S most ez a pénz, amely eddig ismeretlen célok szolgálatában állott, valaki szorgalmasan rakosgatja Szent Antal perselyébe.

Tulajdonképpen nem új keletű, amikor idegen holmi kerül a közadakozás gyűjtőhelyére. Így például pár évvel ezelőtől egy légórnász önkéntes adományokért csillogtatta művészetét a városház tornyára kifeszített kötélen. Alól a tüzőlők kezében zörgött a persely s benne a sok rendes pénz között a sötétben bedobott rajzszeg, nadrággomb, forgalomból kivont rézpénz s megymás, amit a „világhírű professzor ur“ kilöszámra adott el az ócskavasnak. Mérhettelen különbség van a két persely között. Ott az ingyen bámészködők igyekeztek a külszínnek eleget tenni. Aki azonban a templomi perselybe tesz, az a lelkiismeret szavára méri obulusát s alig feltételezhető, hogy valaki ezen az uton a számára értéktelen holmitól akarna szabadulni.

Hány ember kezén ment át ez a fémdarab, amíg az érből pénz lett s azután is hány „elvtárs“ fizetett vele. Vajjon azok közül, akik eddig magukénak mondták, gondolt-e egy is arra, hogy az a pénz végezetül is templomi perselyben végezi pályafutását?

Sz. S. (Bruczy)

GYERMEKFELVÉTELEK

ahon és a műtermében

Portrék

művészi kivitelben

javas árán készülnek

Foto Studio

ENGEL ENDRE

évképzési műtermében

Timisoara I, Piața Libertății 4 sz.

TELEFON: 34-30

Az őszi kaland könnybeful...

Utazás, pénz, barátok, multság és a derült égből lesújtó mennykő
Mimi és Nusi hajbakap

Modern leányok, vagy éretlen csitrik? — ez a kérdés mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, az alábbi nem egészen köznapi esettel kapcsolatban. A közvélemény józan ítéletére bizzuk a választ s a magunk részéről csak a tények rögzítésére szorítokozunk.

Történt az Urnak ezerkilencszáznegyvenegyedik esztendőjében. Októberben. Két fiatal leány, a tizenöt éves C. Mimi és a tizenhétéves B. Nusi, megunva a szülői otthon „egyhanguságát” s a mindennapi

A kaland jól kezdődik!

— állapította meg Mimi, amikor két mosolygó fiatal ember helyezkedett el mellettük, feltűnően nyájas és barátságos bocsánatkérések közepe.

A vonaton könnyű az ismerkedés. Most is könnyen ment. Mimi a szőkét, Nusi a barnát vette szemügyre. Nota bene: Mimi filmszínésznőjelölt és egy barátjához utazik vidékre, akivel együtt szerződést kap majd... Hogy hol és mikor, a fiatal emberek nem kérdezték s ő meg nem sietett a további felvilágosítással.

Nusi szerényebb volt.

— Földbirtokos az apám, — mondotta, — s látogatónak indultam a tántihoz. De lekéstem az előbbi vonatról...

A fiatal emberek hitték. Miért ne hinnék? Mit nyerne azzal, ha nem hiszik s mit vesztenek, ha — hiszik? Összenéztek s ők is megegyeztek a haditervben.

— Mulassunk egvet valahol a közelben! — indítványozta később a szőke, aki mellesleg szólva beszédesebb volt.

Az első megállónál kiszálltak.

És mondanunk sem kell, hogy — mulattak.

Az első lecke nem használt

Amikor másnap kora reggel a Timişul de Jos-i kiskocsmában beszüntöttek az ébredező nap első sugarai, Mimi és Nusi — józanodni kezdett. A két fiatal embernek hire-hamva sincs. Faképnél hagyták a „filmszínésznőjelöltet” s a „földbirtokosleányt”.

— Ez azután nem szép tőlük... — morogta Mimi.

— Az aljasok. — állapította meg a másik.

A korezmáros részvevően nézett rájuk.

— Az urak azt mondták, hogy nemcsak a visszajönnek...

— S legalább fizettek? — eszmélt Nusi és ijedten kapott kezításkája után.

Egy lei sem volt már benne.

— Persze, hogy fizettek! — mondotta elkomorva a korezmáros, — de miért ez a nagy ijedség...

— Az utolsó lejünket is elköltötték... jajgatott a „filmszínésznő”.

— Az aljasok! — zugta rá a refrént a másik.

Az „urak” persze nem jöttek vissza, sem dél előtt, sem délben, sem délután. A két kiskorú kalandornő ekkor felkérdeztek egy sibiui magángépkocsira s azon tették meg az utat Sibiu határáig. Tévedne azonban, aki azt hinné, hogy az első lecke használt.

— Ha kaland, legyen hát kaland! — szoritotta össze a fogát Nusi és a második este ismét — mulattak.

A szőlőültetvény szőfőrével s egy barátjával.

Színtén hajnalig.

Másnap azután bementek Sibiu, ahol már mint otthonos díszmunkát látták az aszfaltot.

Pézt kell szerezni mindenáron!

— ez volt a jelszavuk. Csak hogy pénzes ismerősre s még oly jómódú lakosokba bővelkedő Sibiuiban s nehézség csak úgy „rábukkanni”. Végül is kisütötték, hogy a szomszédos Cismadien él egyik volt iskolatársuk. Az ötletet elhatározás követte. Beállítottak Cismadien ismerősük lakására, barátójuk azonban nem volt otthon.

— Fogy lehetne itthon, hiszen már rég megkezdődött a tanév... — mondotta P. ur, egy szőnyeggyár igazgatója, — leányom már az intézetben van.

— Na ja, hát persze! Erre nem is gondoltunk... — rösteltek Mimi, — de mi most kényszerhelyzetbe kerülünk. Gépkocsin Aradra kell utaznunk, de közben baleset ért bennünket s a gépet több napig Sibiu-ban javítják. Nincs ismerősünk a közelben, azért gondoltuk, hogy talán itt...

— Érezzék úgy magukat nálam, mint odahaza... — előzékenyen hang a házigazda, akit meghatott ez a szeretetlejes hang, amellyel a két barátnő leány iránt érdeklődött s még — oh egek! — könnyeztek is, hogy nem találhatták odahaza hön szeretett társaságukat.

Másnap a szőnyeggyári igazgató ezerötszáz-ezerötszáz cíl adói a két leánynak, utazási költségre, felesége pedig ellátta őket kenyérral, felvágottal, vajjal s egyéb elemőzáival.

munka „szürke robotját” elhatározta, elindul egy kicsit — világot látni. Hisz oly nagy és érdekes ez a mozgó, nyüzsgő emberi hangyaboly, ki tudja, mennyi meglepetés, izgalom, kaland várokozik rájuk? Hát — elindultak. Otthon ügyesen beadták az „öregeknek” hogy ifjúsági munkatáborozásra kell menniük, zsebre vágták a szülői erszényből kikunyerált néhány száz leit s vonatra szálltak. Ismeretlen rendeltetéssel, ismeretlen uticéllal.

Mimi és Nusi vérszemet kapott ekkora jólelkűségtől és Sibiu-ba érve távbeszélőn csakhamar felhívták P. igazgató urat, nem-e tudna kölcsönözni nekik a „javítási költségekre” kétezerötszáz leit. Amikor igenlő választ kaptak, Mimi kiutazott a „kölcsönért” s azután...

Megint csak mulattak.

Volt pénz, akadtak partnerek. Együnk, igyunk, miénk a világ!

S pár nap múlva az ezresek nyomtalanul elpárologtak.

— Kifogytunk a pénzből. Hazamegyünk. — táncsolta Nusi.

Baku örökéző forrásainak lángja mellett vándorolt ki a legtöbb nép Ázsiából

Földünk örökéző szövetnekei bizonyára azóta lövelik lángjukat Baku környékén a megnyitott irányban, amióta a legelső hajdanokban a legelső égháború villámai meggyújtották a mélységből a talajon keresztül a szabadba törő naftagázokat.

Ott fénylenek a toronymagas fátylak és sem zápor, sem a legerősebb felhőszakadás nem képes azokat eloltani.

Amikor Ázsiában, az emberiség hőcsőjében, már nagyon elszaporodtak a nemzetek és az egyes népesaladok megindultak nyugat felé új letelepülési lehetőségek keresésére, a Baku környéki folytonéző gázforrások mutatják nekik az irányt. Ezer nyi bizonyíték erősíti, hogy a legtöbb európaivá lett nép a Kaukázuson keresztül, a bakui világító források mellett vándorolt ki Ázsiából.

Istenségnek tartották a régiek a bakui örökös lángokat és azokat vallásuk alapjává tették. Így keletkezett a tűzimádók szektája, amely évezredekig keresztül fenmaradt és egyes kaukázusi törzsek között mégma is virágzik. Baku közelében még az ókorban kolostort építettek maguknak a tűzimádó szerzetesek, akiket a felvilágosodottság csak néhány évtizede üzött ki otthonukból anélkül, hogy

a tűzimádás vallását végleg meg tudta volna szüntetni.

Baku a Kaukázus közepe. Kaukázus alatt értjük elsősorban a Fekete-tenger és a Kaspitenger között húzódó ezerkétszáz kilométer hosszú és negyven—kétszáz kilométer széles hegyláncot, másodsorban pedig Kaukázusnak mondjuk — de Kaukázianak is — azt a vidéket, amely eme hegylánc körül elterül és amelynek nagysága összesen 472.554 négyzetkilométer. A Kaukázus hegylánc keskenyebb az Alpok hegyláncánál, de viszont egyes csúcsai magasabbak. Az örökös hó határa azonban csak háromezer, sőt némely részeken csak négyezer méternyi magasságban kezdődik. Ennek oka a tengerek közelsége. Az ezekből állandóan főlálló pára megolvastja az ennél alacsonyabban fekvő hórétegeket. A Kaukázus számos kisebb hegyláncot foglal magában, amelyek mély medencéket, völgyeket, hegyszurdokokat zárnak körül.

Jal-Buz volt a Kaukázus legrégebbi elnevezése. Az idők folyamán ebből lett a Kaf-Dag, majd a Kavkaz, végül az európai népek által elfogadott Kaukázus. Kaukázusi népeknek nevezzük azokat a kisebb népesaladokat, amelyek a kaukázusi hegységek dombjain-völgyein, folyói mentén már az ókorban éltek és amelyeknek maradványai egyes eldugott részeken ma is fellelhetők. Ezek főbb csoportjai az abkházok, cserkenek, bseidukok, besnyók, kabardok, csecsenek, ieskere, jagusok, leszghiek, avarok, darginok, kurinok, kalmukok, nogajok, kumikok, karacsajok, csegemek, bolkárok, osszétiek, fátók és kurdok.

Ezek között van akárhány törzs, amelyekről alig vannak az átlagembernek ismeretei.

Kevesen vannak. Vannak törzsek, amelyek mindössze egy-kétezer lelket számlálnak. Legnépesebbek

— Ne, még ne! Olyan izgalmas ez így... — marasztalta a másik.

— Nem bánom, te maradj. De én megyek!

S már-már hajbakaptak, amikor a derült égből lesújtott a mennykő. P. igazgató ur neje alakjában. Az asszony bevásárlás céljában Sibiu-ban járt s legnagyobb meglepetésére ott látta az egyik szálloda előtt a két tanakodó-civakodó csitrit.

— Hát maguk még mindig itt vannak? — rontott rájuk.

— Igen... hát izé... még mindig itt... de már nem sokáig...

S valami ürügyet keresve hamar elsiettek.

Az asszony rosszat sejtett. Jelentette az ügyet a hatóságoknak s este már Mimi és Nusi a sibiui rendőrség épületében elmélkedett a kalandos napokról. Kísirt, riadt szemekkel bámultak a szigorú rendőrkommiszár-ra. A keresztkérdések özőnében megszájúlve, összefolyt előttük ez a „szőke, izgalmas világ”. A kalandra pontot tett a vizsgálati jegyzőkönyv s a két kiskorú világjáró lehajtott fejfel kullogott ki az irodából.

— Látod, mondtam, hogy menjünk már haza! — szipogott Nusi.

— Ha én ezt tudtam volna... — nyafogott a másik.

Odahaza azután biadós pofonok adtak kellő nyomtatást a szülői fedélnek.

Hogy Mimi és Nusi bört a barátság megszakadt, az már csak természetes! Vajon melyik csitri vallja be ilyenkor, hogy ő a hibás, nem a másik?!

(k. s. k.).

a leszghiek háromszázezer, a csecsenek kétszáz-ezer és a cserkeszek százezer fővel.

A kaukázusi népek közül ma már a Kaukázusban bőségesen találhatók egyéb fajok is, amelyek az évszázadok folyamán telepedtek oda. Így él a Kaukázusban kétésfél millió orosz, egy millió örmény, egy millió georgiai, egy millió tatár, két-százezer perzsa és negyvenötezer görög. A németeket, akik mind szorgos telepítők a világ minden részén találhatók, a Kaukázusban hozzávetőleg harmincezer egyed képviseli.

A Kaukázus összes lakosának száma megközelíti jelenleg a hat milliót.

A legrégebbi időben ahány néptörzs a Kaukázusban lakott, annyi önálló országot, fejedelemséget alkotott. Legelőször a legkisebb államocskák szüntek meg, amelyek az erősebb szomszédok meghódítottak és magukba olvasztottak. Legtovább tartotta meg önállóságát Cserkeszia és Georgia. Az orosz cárizmus, amely a déli tengervizek felé törekedett, már Nagy Péter cár alatt főfeladatául tűzte ki maga elé a Krim-félsziget és a Kaukázus vidékének meghódítását. Nagy Katalin cárnő határozottan folytatta ezt a politikát. Közel százötven éven keresztül számos csatát harcolt végig a Kaukázusban az orosz imperializmus, amíg végül 1878-ban előbb a sanstefanoi béke, majd néhány hónapra rá a berlini kongresszus kimondta, hogy

a Kaukázus vidéke teljes egészében Oroszországé.

Amikor az oroszok először betették lábukat a Kaukázusba, máris nagyszámú orosz muzsikot telepítettek oda és megkezdték a többi népek eloroszosítását. A közigazgatási nyelv is orosz lett és a csinovnikok — orosz közhivatalnokok — hathatós védelmezői és terjesztői voltak ennek. Az orosz cárok a Kaukázusban egész vidékeket koczakoknak adtak, akik a kapott területek fejében kötelesek voltak katonáskodni. Így aztán hamarosan általánossá lett az orosz nyelv a Kaukázusban és azt megtanulták azok a nagyobb népesaladok, amelyek tovább is megtartották a maguk nyelvét.

Még ma is találunk azonban a Kaukázusban több tucat kisebb nyelvesoportot.

Ezeket a kicsiny elterjedési nyelveket hegyek szorosai és lejtőire szorult törzsek beszélik. Az összehasonlító nyelvtudomány megállapította, hogy ezek a kisebb néptörzsek Ázsiából a Kaukázuson keresztül Európába vonult nagy népek visszamaradt töredékeinek ivadéka. Európa minden nemzetének nyelvében találunk sok olyan szót, amelyek azonos a jelentése és formája valamely kaukázusi törzs nyelvében előforduló szóval.

A cári uralom alatt a Kaukázus vidéket tizenkét kormányzóságra tagolták. Minden kormányzóság élén egy-egy kormányzó állott, aki közvetlenül a kormánynak volt alárendelve. A kommunista uralom alatt a szovjetkormány a Kaukázusban több önálló szovjetköztársaságot létesített, amelyek tagjai lettek a szovjetköztársaságok szövetségének.

Bizonyos, hogy a Kaukázusban hamarosan nagyjelentőségű események várhatók.

A Szovjet félmillió Volga-németet Szibériába száműzött

Mit jelentett a valóságban a „Volgamenti Németek Autonóm Tanácsköztársasága” Százötven év megpróbáltatása

Néhány soros hírből tudta meg a világ, hogy a moszkvai népbiztosok tanácsa megszüntetnek jelentette ki a „Volgamenti Németek Autonóm Tanácsköztársaságát.” A tény magában véve nem volna valami rendkívüli, mert akik ismerik a Szovjetunió belső viszonyait, nagyon jól tudják, hogy milyen mértékű önkormányzatot jelentett az, ha egy terület a „Szocialista Tanácsköztársaságok Szövetsége”, „Föderatív Szocialista Orosz Tanácsköztársaságok” nevű tagállama szaratóvi kormányzatának keretein belül „Autonóm Szocialista Ta-

nácsköztársaság” címmel felruházott alkotórésze. A lényeg nem abban van, hogy a jövőre nézve ez az autonóm cím megszűnik, hanem abban, hogy a központi végrehajtó bizottság ennek a jellegnek a megszüntetését úgy oldja meg, hogy a volt köztársaság németajkú lakóit Szibériába telepíti.

Igaz ugyan, hogy ezt az áttelepítést a bolsevisták a cárizmussal kapcsolatban deportálásnak minősítették de ugyilátszik, hogy a Szovjet urai felede-
kenyek.

Történelmi visszatekintés a volgamenti német településekre

A Volga völgye mindenkor egyik legértékesebb és legtermékenyebb része és újabbán Ukrajna után második éléskamrája volt a cári Oroszországnak. Ennek ellenére a Volga alsó folyásának balpartját mégis nagyon sokáig nem sikerült betelepíteni, mert az Ural déli nyulványai és a Kaspi-tenger között elterülő szeptepéken és pusztaságokon élő nomád törzsek (elsősorban a kirgizek) a közbiztonságot olyan mértékben veszélyeztették, hogy a cári alattvalói között nem akadt annyi vállalkozó szellemű ember, akikkel ennek a területnek benépesítéséhez érdemlegesen hozzá lehetett volna fogni.

Ez indította II. Katalin cámtól arra, hogy 1762 december 4-én, majd 1763 július 22-én kiáltványt bocsásson ki, amelyben az ezen a területen letelepedni szándékozó külföldieknek

a legmesszebbmenő kiváltságokat biztosította. A kiáltvány nemcsak szabad vallás-
gyakorlatot és nyelvhásménst, hanem a katonai szolgálat alól örök időkre szóló mentességet ígért a leendő telepeseknek, hanem teljes önkormányzatot is.

A kiáltványnak még is lett a fogatátja. Németország nyugati, legsűrűbben lakott tartományaiából német források szerint mintegy huszonhét ezren kerekedtek fel, hogy a távoli Volga mellett új hazát keressenek maguknak. Amí ennek a hatalmas munkának megszervezését illeti, német részről mindent elkövettek a minél simább és minél sikeresebb lebonyolítás érdekében, amí abból is kitűnik, hogy a gyarmatosok között, — akiknek túlyonóm többsége természetesen a földművesek közül került ki, — ugyiszólván minden foglalkozási ág képviselve volt. Tehát nemcsak kézművesek, tanítók, lelkészek és orvosok, hanem még közigazgatási tisztviselők és tekintettel a kijátásba helyezett kirgizszomszédságra, katonák is. Az ut Lübecken és Szentpéterváron át vezetett és nagyon viszontagságos volt, ugyhogy sokan már az utról visszafordultak. Akik kitarítottak, azokat az új hazában a szokatlan éghajlat, éhínség, különböző járványok Mindezek ellenére egykori közlések szerint a telepek száma 1776-ban már megközelítette a harmincezer lelket.

Egyébként az orosz kormány az első időkben szavának állt és az ígért kiváltságokat, az önkor-

A Szovjet már nem a megbízhatatlant hanem a „burzsujt” üldözi a németben

A világháború kitérése újabb súlyos megpróbáltatást jelentett a telepeseknek. Irtóhadjárat indult a volgamenti németek ellen és német források szerint

a világháború alatt mintegy százötven—
kétszáz ezer embert vesztek.

A forradalom kitérése ugyan véget vetett ennek az üldözésnek, de tulajdonképen csak a cégér változott. Most már nem a megbízhatatlan és kémkedéssel gyanúsított németet üldözik és pusztítják, hanem a kulákok, az aranyparasztok és a náluk intelligensebb, ügyesebb, szorgalmasabb és tehetségebb „burzsujt.” Forradalom, ellenforradalom sőt főz végig rajtuk, verhas, spanyolnátha és kiütéses tifusz szedi ezrével áldozatait, majd az 1920-as év példátlan éhínsége a paradicsomi Volga-völgy husz millió lakosának tíz százalékát, tehát körülbelül kétmillió embert juttat a másvilágra. A népbiztosok tanácsa nem hiába rendelte el, hogy a volgai körzetben minden frissenhantolt sir mellé két heti időtartamra katonai őrszem állítandó:

A huszadik század második évtizedében itt kiásták a hullákat sírjukból, hogy a kikerülhetetlennek látszó éhhalált még néhány napra távolítsák maguktól.

A Szovjet, amely egyébként nem ismert rem-

mányzatot is beleértve, megadta az újonnan jötteknek. Az önkormányzat az orosz kormányval a Szaratóvban székelő „Gyarmatosokat védő Iroda” közvetítésével tartotta fenn az összeköttetést. A német gyarmatosok az orosz birtokközösségnek a német igényekhez alkalmazott fajtát honosították meg. Ennek az volt a lényege, hogy

a birtokot tíz-tizenkét évenként a gyermekek számának megfelelő arányban osztották fel, aminek megvolt az az előnye, hogy a gyermekeladás nem jelentett a szülőknek terhet, mert a birtok nagysága a gyermekek számával arányosan nőtt.

De hátránya is volt ennek a rendszernek, mégpedig az, hogy a megművelt föld állandó váltogatása nem kedvezett az ökszerű gazdálkodásnak, bár az östelvevény talaj sokáig nem érezte meg ezt a termelési módot. Idővel azonban a rendelkezésre álló terület elfogyott és így a gyarmatosok számának gyors növekedése következtében hamarosan bekövetkezett az az idő, amikor a közös birtok felosztásakor az egy személyre eső terület mindjobban összezsugorodott. A német gyarmatosok ezen úgy igyekeztek segíteni, hogy hatalmas rajokban mindig újabb és újabb családok kerekedtek fel, hogy kisebb-nagyobb főkgyarmatokat alapítsanak. Egyes rajok Nyugat-Szibériába is elvetődtek és kisebb számúak, valamint a sokkal idegenebb és mostohább körülmények ellenére a mai napig megőrizték népségüket.

A CÁRIZMUS KULTURHARCA

A volgamenti németek életébe az 1870. év nagy változást hozott. Az orosz kormány ekkor eddigi kiváltságainak nagyrészét, főlkek között a katonai szolgálat alól mentességet megszüntette. Ennek hatásaképpen nagyarányú kivándorlás indult meg a német telepekről.

A kiváltságok megszüntetésével egyidejűleg az oroszok kulturális téren is harcot indítottak a németéggel ellen, iskolákat elvetették, lapjaikat betiltották.

A németek összefertóztatása azonban mégis az anyaországba küldte fiait neveltetni, papjait és tanítóikat Németországból hozatták és a német kormány mindig bőségesen gondoskodott hazai szellemi táplálékáról.

zetiséget, csak tökéletesen egyenrangú szovjet-polgárt, 1924-ben a volgamenti németéggel önkormányzatot adott, amivel megalapította a „Volgamenti Németek Autonóm Tanácsköztársaságát”. Az autonómia értelmében a köztársaság élén háromszáztagú tanácsgyűlés áll, amely az egyes helyi tanácsok kiküldöttjeiből tevődik össze. Ez a tanácsgyűlés választja a maga kebeléből a hatvanöt tagú központi végrehajtó bizottságot. Az önkormányzat gyakorlatilag abból állt, hogy a közigazgatási szervezet választott tagjai németek voltak és német volt a hivatalos nyelv.

A „Volgamenti Németek Autonóm Tanácsköztársaságának” területe, amelyet a volt szaratóvi és szamarai kormányzóságokból hasítottak ki, kereklen huszonnegyzerkét száz négyzetkilométer, tehát majdnem akkora, mint Belgiumé. Lakosainak száma az 1926. december 17-én megtartott népszámlálás adatai szerint 571 ezer 754 fő. Népsűrűsége tehát elég gyér, mert minden négyzetkilométerre 20,3 lakos esett. A népsűrűség az 1939. január 17-én végzett összeírás idejéig, amikor a lakosság száma már meghaladta a 600 ezret, 21,4 főre emelkedett.

Nemzetiségi megoszlást illetően a legújabb népszámlálás adatai még nem állnak rendelkezésre, 1926-ban pedig az alábbi képet mutatták: Német,

népi alapon 379 ezer 630 (66,40 százalék), anyanyelvi alapon 379 ezer 908 (66,27 százalék), orosz népi alapon 116 ezer 561 (20,39 százalék), anyanyelvi alapon 120 ezer 425 (21,06 százalék), ukrán, népi alapon 68 ezer 561 (11,99 százalék), anyanyelvi alapon 66 ezer 105 (11,56 százalék). Ha az adatok megbízhatóságát nem vonjuk kétségbe, akkor

több mint másfélszázad alatt az oroszoknak csak hétszázhuszonkét németet sikerült eloroszítaniok.

1926-ban a Szovjetunió területén 1 millió 238 ezer 549 németet vettek számba, tehát ennek a számnak majdnem fele, pontosan 46,9 százaléka a volgamenti köztársaságban élt.

FELMILLIO EMBER UTRA KEL KELET FELÉ...

A köztársaság fővárosa a Volga balpartján Szaratóvval szemben fekvő Engels (azelőtt Pokrovszkaja) Lakóinak száma 1926 és 1939 között 113,4 százalékkal, 38 ezer 934 lélekkel 79 ezer 279-re emelkedett. A főváros lakossága tehát tizenkét év alatt többel emelkedett, mint az egész köztársaságé. Valószínűnek látszik, hogy nagyarányú orosz bevándorlásról lehet szó, mert a németéggel leginkább földműveléssel foglalkozott. Városias jellegű település még Marxstadt (Jekaterinostadt) tanítóképzővel és ipariskolával. Munkás-település Krasznij-Kut, azelőtt Rosenthal, ahol mezőgazdasági felsőbb iskolájuk volt, Baljcerben textiliskolát tartottak fenn.

A hajdan virágzó település a szovjet uralmat erősen megsínylette. A parasztságot kollektív gazdaságokba kényszerítették, ami által a traktor-kölesző állomások rabszolgája lett. Az önállóság és önkormányzat mellett népi különállásuk és jellegük állandó támadásoknak volt kitéve. Iskoláikat államosították, templomaikat bezárták. Érdekes, egyetlen vallásos egyesület megalapítását azért tiltották, de ennek sem adtak jogi-személyiséget,

ami a gyakorlatban annyit jelentett, hogy az egyesületnek nem lehetett vagyona, illetve a vagyonát elkobozták. Azt pedig minden eszközzel megakadályozták, hogy Németországból nyomtatott betűt szerezzenek. Éppen így megszünt annak lehetőségét is, hogy a német birodalomból hozassanak tanítókat és lelkészeket.

A Szovjet ma félmillió embert küld Szibériába, csak azért, mert nem voltak oroszok. Így festett és fest a világ legdemokratább államának eljárása azokkal szemben, akik nem beszéltek oroszul. (—)

TUDJA-E ON?...

... hogy míg nálunk kiskorúak szülői beleegyezés nélkül nem házasodhatnak, több amerikai államban a kiskorúak a nagykorúságot éppen a házasság által is megszerezhetik.

... hogy Korzika szigetén az özvegy férfiak három-négy évig, az özvegy nők pedig egész életükön át gyászolnak?

... hogy Belgiumban olyan nagy a sörfogyasztás, hogy a lakosság minden tagjára, a csecsemőket is beleszámítva, évi 240 liter sör esik?

... hogy az európai ember bőre Egyiptomban rövid tartózkodás után piszkosbarna, Abessziniában bronzvörös, az arab tengertől fakó szürke, Szíriában betegesen fehér, az arab sivatagban világszabarna, Szíria hegyvidékein pedig élénk vörös színt ölt?

... hogy az újszülött bálna körülbelül hat méter hosszú? Felnőtt állapotban a bálna a harminc métert és a 150.000 kilogramot is eléri?

... hogy a denevérek orra és szeméi környékén zsírmirigyek vannak, melyeknek váladékával ébredés után, azaz alkonyatkor szárnyai finom bört bezsírozta, hogy hajlékonyabbá tegye? A denevér tehát „olajozó kannáját” állandóan magával hordja.

... hogy a halaknak nemcsak szájukban, hanem testük egész felületén elszórvva is vannak izló-idegvégződések? A hal tehát zsákmányát már előbb élvezni tudja, mielőtt megkaparintotta volna.

... hogy 1463-ban Dániában olyan kemény téli volt, hogy még a farkasok is elmenekültek.

... hogy Giovanni Mosso humanista író a 16. században Isten büntetéséppen a világ elbusztulásával fenyegette meg Piacenza háziasszonyait, akik minden hatóságot intézkedés ellenére sem akartak felhagyni a befőtt-felhalmozással?

KUBÁN ENDRE:

Hajbök Lajos, selmeci díszbalek

Hajbök Lajos jászok gyereke volt és Félégyháza körül fel Selmece. A síkról a hegyek közé. A legnagyobb hegy, amelyet eddig látott, az a földhányás volt, amelyet a félegyházi lövölde végén a bakák emeltek, hogy célbalövés alkalmával a golyók ki ne csapódjanak a szomszédos országokra, ahol esetleg emberben, állatban kárt tehetnének. Mégis, mikor a Paradicsom-hegy meg a Szt. Anna töve alá került, már az első napon úgy érezte, mintha ott nevelkedett volna és nem az asztal-lap simaságu homokországban.

Maga sem tudta, miért, de már gyermekkorában arról ábrándozott, hogy bányász lesz. Bányász, aki a föld rejtett méhéből rengeteg kincset hoz majd a napvilágra. Mentül nagyobb diák lett, annál inkább vágyódott ezen álma után.

Mikor aztán a kezében volt az érettségi bizonyítvány, ment a girbe-görbe vidékre, Selmece és beiratkozott a bányászati akadémiára. Így lett Hajbök Lajosból balek, ahogy a bányászati akadémián az első éveket ősidők óta nevezik. Hogy miként lett belőle díszbalek, azt e történet folyamán akarom elmondani.

Csakhamar szert tett néhány cimborára és új barátai révén elkerült az akadémiai körbe. Ott megismerkedett öregebb hallgatókkal, akik már második-harmadik esztendeje ültek a főiskola padjaiban.

Ezek, amikor megtudták, hogy milyen messziről érkezett, össze-összesugtak és sokat forgódtak körülötte.

Feltűnt ugyan neki, hogy a vénebb hallgatók milyen előzékenyek, barátságosak iránta, de megnyugodott a dologban és saját személyes előnyeinek javára írta azt.

Pár nap múlva Benker, a legkőrmönfontabb a harmadévesek közül, nagy titkolózva így szólt hozzá:

— Te, Hajbök, mondok valamit.

— Kérlek szépen.

— Holnapután érkezik Selmece a minisztérium megbízásából Schütte főbányatanácsos. Meglátogatja az akadémiát.

— Jól teszi.

— Igen ám, csak hogy az ifjuság részéről fel kell őt valakinek köszöntenie.

— Hát köszöntésék föl, — mondta Hajbök, — eleget vagytok régi hallgatók.

— Hiszen igaz. De egy kis baj van. A bányatanácsos maga is nagy szónok és azt szereti, hogy szép szónoklattal köszöntse, ha már köszöntik. Mi pedig, akik már évek óta az akadémián vagyunk, a sok matematika, mértani és egyéb műszaki kifejezések között teljesen elszoktunk a szép szótól és minden virágos frazíztól. Te pedig most jössz a gimnáziumból. Hallottam, első diák voltál a retorikából és magad is eldicsekedtél vele, hogy tárcákat szoktál írni.

Hajböknek most már tetszett a dolog, hiszen ezzel a szerepessé alkalma nyílik majd, hogy már kezdő korában magára vonja a nagyurak, a főbányászok figyelmét. És ezenfelül még tekintélyt is szerez magának a kollégák között.

— Jól van hát, vállalom!

Benker odament egy esomó régi hallgatóhoz és nagytitkon tanácskozott velük. Örömtől sugárzó arccal tért vissza Hajbökhöz:

— Gratulálok! Senkinek sincsen ellened kifogása. Most aztán készülj! Csinálj remek szónoklato-t a bányafőtanácsos számára.

Hajbök erre hazament és bezárkózott a Felső-Rózsa-utcában levő hónapos szobájába. Lazasan készült. Órákon keresztül ült az asztal mellett, nagy gondal készítette és sok hangzatos frazíssal tüzdelt teli beszédjét. Aztán nekilátott a betanulásnak. Odaállt a tükör elé és gyakorolta magát a mutató gesztusokban. Harmadnap reggelre úgy tudta, akár a karikaesapás.

A főtanácsost délutánra várták.

— Mivel — mint Hajböknek mondták — Garamberzence és Selmece között a vasúti közlekedés nagyon rossz, azért, hogy a főbányatanácsos a garamberzencei állomáson ne várjon három óra hosszat, az akadémia vezetősége hintót küldött eléje. A diákok tehát már a kora délután elindultak, hogy a magas vendéget a városba való bevonulása előtt fogadják.

Az ünnepelőbe öltözött diákok csoportja festői volt. A díszes grubenrokkok kecsesen feszültek rajtuk. Oldalukon pedig ott ficskolt a fekete hüvelybe dugott aranyozott markolatú kard. Az ifjuság élén ott feszengett Hajbök Lajos, kezében a be-

széd kéziratával, amelybe még most is be-betekintgetett.

Egyszerre csak a Kálvária-hegy felől az ország-uton nagy porfelhő kerekedett. Közeledett a főbányatanácsos hintaja.

A diákok nagy éljenzéssel fogadták a kocsit, amely hozzájuk érve megállott.

A kocsiban elegáns, cilinderes ur ült, aki az akadémikusok hangos lelkesedésére barátságosan integetett.

Hajbök Lajos előállott és elmondta a maga remek beszédét. Ekés szavakkal méltatta a főbányatanácsos munkásságát és különösen nagy hatást ért el azzal a kijelentésével, amelyben a főbányatanácsost az akadémia világító tornyának nevezte, amely a mélységek háborgó tengerén biztosan vezeti a bányászok hányódó bárkáját.

A beszéd végén orkányszerűen zugott fel az éljen. A lelkesedés csak akkor csitult el, amikor a főbányatanácsos intett, hogy válaszolni kíván.

A csendben a felkészült kiszállt a hintóból, kezét fogott Hajbök Lajossal és szeket mondta:

— Köszönöm az ifjuságnak és elsősorban önnek a szép fogadtatást és ígérem, hogy a tantermet ezenfelül is lelkiismeretesen fogom seperni, mert én vagyok Szechi János akadémiai szolga.

Hajbök Lajos e szavakra majd eldőlt, olyan erős ájulás környékezte. Körülötte az ifjak hangos kacagásra fakadtak. Szempillantás alatt tisztába jött, hogy a kacagás neki szól. Megértette, hogy az állítólagos főbányatanácsos érkezése csak koholmány volt, amit arra találtak föl, hogy becsapják.

Földhöz vágta beszédje kéziratát és el akart futni megszégyenítése helyéről. Csak hogy akkor már erős karok megragadták és föltették a hintóba, amelybe a szolgál ismét visszaült. A hágesókon jobbról-balról akadémikusok álltak és fogták Hajbököt, nehogy megszökjön. A koesi lépésben haladt végig a város utcáin és mögötte libasorban lépkedett az akadémiai ifjuság.

De ha még csendben jöttek volna! Dehogy is voltak csendben! Eltették Hajbököt, az új díszbalekot, eltették az akadémiai szolgát, de leglármásabban eltették a bányászat világító tornyát.

A selmeci szép leányok a zajra-zsvajra kihajoltak virágos ablakaikból és mosolyogva mondogatták:

— Niní, megvan az idei díszbalek! Vajjon kinek fog udvarolni?

A menet végighaladt a selmeci utcákon, hogy a végén az akadémiai kör előtt megálljon, ahol a rezgő szakállú Winterstein frissen csapolt sörökkel fogadta az ifjuságot.

A kocsiból való kiszálláskor Hajbök újabb kísérletet tett a szökésre, de megint csak lefogták. Bevitték a terembe és az asztalfőn két markos vendiák közé ültették.

Megkezdődött a díszbalek ünnepése. Benker felemelkedett és néhány lendületes szó után poharát a díszbaleknek emelte. Mindenki fenéig itta ki sörét. Bosszusan megeselekedte ezt Hajbök is.

Az első pohár után következett a második, harmadik, negyedik és a többi már nem is számolták.

Mikor ivás közben a kollégák elmondták Hajböknek, hogy a díszbalek-fogás a szemeszternytás ésrégi szokása, már maga is mosolygott a sikerült

tréfán. Sőt éjfélután olyan jó kedve volt már, hogy közkívánatra elismételte beszédét és a végén gyűjtést indítványozott a főbányatanácsossá előléptetett akadémiai szolga javára.

A multság a hagyományokhoz hiven akkor ért véget, amikor a díszbalek annyira elázott, hogy nem tudott magáról. Akkor pedig már reggel hetet is eljutott az óvár tornyának órája. Jó is, hogy nem volt magánál! Mert most következett a díszbalek ünnepélyes hazavitele. Azt pedig eddig egyetlen elődjének sem engedték el. Vele sem akartak kivételt tenni.

Hatalmas fehér lepedőt hoztak és abba belefektették a holttestet Hajbök Lajost. Nyolcan váltukra kapták a lepedőben heverő díszbalekot, a többiek pedig égő gyertyával kezükben libasorban utánuk ballagtak.

Az ősi bányavárosnak hol emelkedő, hol meg lejtős utcáin így vitték a lakására Hajbök Lajost, közben pedig bombolták a régi bányászdalt:

Szerenese fel! Szerenese le!

Ilyen a bányász élete...

Te kisleány, ne bánkódjál,

Bányásznak halni szép halál,

Egekbe szállani fel, fel,

Szerenese fel, szerenese fel!

Az egyes versszakaszok szünetét arra használ-ták föl, hogy éltették a díszbalekot.

Hajbök Lajos iszonyu fejtájtást érzett, amikor estefelé fölébredt. Emlékezett még az esti ivásra, de hogy miként került haza, arról fogalma sem volt. Valahogy azonban érzete, hogy valami nagy esuf-ság esett vele.

És mintha csak kinzására beszéltek volna ösz-sze, abban a pillanatban állított be hozzá Benker és vele még nyolc-tíz más akadémikus. Körülbelül egy óra hosszáig tartózkodtak nála és az egész idő alatt nem hallott mást, mint a pompás hecc díszdítését. Abba már az est folyamán belenyugdott, hogy díszbaleknek fogták meg, hanem mikor elbeszéltek, hogyan eipeiték világos, napsütéses reggelen lepedőben a lakására az egész város lakosságának derültsége között, a föld alá szeretett volna silyedni szégyenletében.

Jókedvű társai csak akkor távoztak el, amikor kiesikarták belőle az ígéretet, hogy vacsora után el-látogat a körbe, ahol további sörökkel gyógyítják majd a kaccenjamert.

Alig maradt magára, azonnal bezárta belülről az ajtót, nehogy bárki is háborgassa. És rögtön nekilátott a csomagolásnak.

Még a házasszonyától sem bucsuzott el. Fogta a kofferjét és kísérett a pályaudvarra. Eppen jókor érkezett. Indulásra készen püfékelt az éjszakai vonat. Megváltotta jegyét és beült az egyik fülkébe. Mikora a mozdony prüszkölve és fekete füstöt okádva megindult, Hajbök Lajos örökre bucsut mondott Selmece.

Fölléjezett, amikor a hegyek közül ismét a sík vidékre került. Elment a kedve attól, hogy bányász legyen. Beállított postásnak.

Hanem azért mégis megtörtént vele, hogy amikor egy nyolc-tíz esztendő múltán Ujagh Zoltán bányatiszt Félégyháza-n való keresztülutaztában megfordult az ottani postahivatalban, merően rá-nézett Hajbök Lajosra, fölismerte és vidáman köszöntötte:

— Szervusz, díszbalek!

Mit kell minden nőnek tudnia az életben?

Kérdés,
amelytől szerencsége és boldogsága
függ, tehát minden nőt érdekel!

Küldje be címét és 80 lelt levélbélyegben vagy póstaútványon:
Editura „PALLAS”, Arad, Posta Centrală, Casa Postală 27
címre és portómentesen megküldjük 250 oldalas könyvünket, amely
ezt a kérdést tárgyalja. Rendelje meg, amíg a készlet tart!

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.

Telefon: 28—10.

Rádió szerkesztő: Babuczay György

Emineșcu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 30.—
lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre
900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyed-
évre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre
48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, szor-
ralnak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres
előfizetési díj kétszerese.

Öntudatos imádságunk: szociális érzületünk

A lombhullatás, az eisárgult levelek szőnyege, a
csónkán ég felé meredező ágak, mind arról tanuskod-
nak, hogy a hosszúrnyéku ősz, halaszthatatlanul visz
bennünket be a télbe. Szeretnők megfogni az utolsó
napsugarakat, hogy maradjanak velünk a komor téli
napokban is, de göröcsösen kapaszkodó ujjainkból
ökörnyalként surrannak tova.

Közeledik Halottak napja. Kegyeletes ősi szokás,
hogy szeretteink sírját ezen alkalommal gondosan
rendbehozzuk, virágpompába öltöztetjük. Koszoru,
csokor, kerü, amibe kerül, nem számít, csak szép le-
gyen és kritikát álló. És amikor a sírokat látogatjuk,
szemünk a diszkrét vizsgálja és csak úgy másodsor-
ban mormoljuk el talán azt az egy-egy Miatyánkot,
ami mindebből szeretteinké. A többi csak hiuságunkat
tömjenjezi, magunkat áldozatosá emeli, „lám milyen
jó vagyok, ilyen költségekbe verem magamat Érette!”
— és szegénynek ebből semmi haszna sincsen. Oh pe-
dig mennyit adhatnánk nekik, ha nevében — más-
oknak — adnánk! „Amit egynek a legkisebb atyám-
fiai közül cselekedtetek nekem cselekedtetek”. (Mt.
25.) és amit Krisztusnak teszünk, az nem marad visz-
szafizetés nélkül.

Nem gondolunk itt többlet kiadásra. Nem. Bár-
mennyire is szép a kegyelet eme formája, nekünk
ezidén minden koszoru, minden csokor virág: luxus,
felesleges költségek. Tegyük gondolatban koszorut
szüleink, gyermekeink, testvéreink sírjára, de annak
árából fonjunk lágy kenyeret szegénysorsu testvé-
reinknek; kössünk csokrot szeretteink keresztjére lé-
lekben és azok szálaiból varázsoljunk meleg szobát di-
dergő testvéreink köré. Legyünk egyszerűek ezidén
Halottak napján: egy-egy kis égő gyertya szeretetünk
jelképeként, egy kis papirkereszt hitünk megvallása-
ként, s a hagyományos virág, koszoru költségeit jut-
tassuk el azoknak, akik erre várnak, akiknek a mi
lankadatlan összefogásunkra, segíteni akarásunkra
szükségük van. Legyünk egyik ebben, legyünk egyik
Halottak napján! Legyen ez néma hitvallása öntuda-
tos imádságunk: szociális érzületünknek. Hiszem, hogy
az Uristen is jó szemmel kíséri és áldásával jutal-
mazza korszerű és tisztán keresztény eljárásunkat.

(L. K.)

**— GYÁSZISTENTISZTELET IOANITU TÁ-
BORNOK VOLT VEZÉRKARI FŐNÖK EMLÉKE-
RE.** Bucurestiből jelenti a Rador: A fővárosi Mihai
Voda templomban szombaton délelőtt tizenkét órakor
gyászistentiszteletet tartottak Ioan itiu Alexandru tá-
bornok, volt vezérkari főnök halálának negyvenedik
napja alkalmából. Vasárnap a Ghencea-katoliatemető-
ben ugyancsak gyászszertartást tartanak a keleti
fronton elesett katonák lelkiüdvéért.

— Téli ruha a katonáknak. Bucurestiből jelenti a
Rador: A katonák télen Ukrajna fában szegény vidé-
kén állomásoznak. Szükség van, hogy a zord időjá-
rás elviselésére érdekében gondoskodás történjen me-
leg téli holmijáról. Ennek érdekében felhívjuk a fa-
lusi lakosságot, hogy minden család adjon egy-egy
pár gyapjúharisnyát és két-két pár gyapjúkesztyűt.
Az adományokat egy tisztből, a megyei prefektus
megbízottjából, a csendőrpáncsnokból és a jegyző-
ből álló bizottság gyűjti össze minden járásban. Vá-
rosokban a bizottság egy tisztből, a poléármester
megbízottjából és a rendőrség kiküldöttjéből áll. Az
összegyűjtött téli holmit a helyőrségek továbbítják a
fellettes parancsnoksághoz. Az adományozók nevérol
és adományukról kimutatást készítenek.

**— Visszaállították a bírói elmozdíthatatlansá-
got.** Bucurestiből jelenti a Rador: A hivatalos laoban
megjelent a bírói elmozdíthatatlanság visszaállításá-
ról, valamint a bírói kar megszervezéséről szóló tör-
vény módosítására vonatkozó rendeletéről. A tör-
vény november elsején lép életbe.

**— A NEMZETVEDELMI MINISZTERIUM
KÖZLEMÉNYE.** Bucurestiből jelenti a Rador: A
nemzetvédelmi miniszteriumhoz szinte naponta érke-
nek levelek a közönség részéről a „Darul Ostașului”
és „Ajutor raniti” számára vonatkozó adomá-
nyokról, néha még pénzösszegek, ezenkívül a „vissza-
csatolási kölcsönre” vonatkozólag is. A közönség fel-
világosítására a következőket közlik: A nemzetvé-
delmi miniszterium a Nemzeti Bank 1210. folyó-
számlája és a postatakarékpénztár után csak a
frontharcosok és hadirokkantak családjai számára
adományozott összegeket fogadja el. A társadalmi
segélyző bizottság a „Darul Ostașului” és „Ajutor
raniti” számára fogad el adományokat, míg a vissza-
csatolási kölcsönre jegyzett összegeket a Nemzeti
Bank, a postatakarékpénztár vagy a pénzügyigazga-
tóságok pénztárai után lehet a pénzügyminiszterium-
hoz eljuttatni. Kéri a közönséget, hogy az adomá-
nyokat és a kölcsönjegyzést a megbízott hatóságok
utján juttassa el illetékes helyre.

— Állami tisztviselők fizetésének kiutalása. Bu-
curestiből jelenti a Rador: A pénzügyminiszterium
közli azokkal az állami alkalmazottakkal, akik okta-
beri fizetésüket visszacsatolási kölcsönre jegyezték,
hogy október 26-án megkezdik részükre a november
hónapi járandóságuk kiutalását. A jövőben ezek a kö-
vetkező időpontban kapják fizetésüket: November
28-án a decemberit, december 20-án az 1942. évi ja-
nuár, január 25-én a február, március 1-én a márci-
usit, április 3-án az áprilist, május 10-én a májusit,
június 15-én a júniust, míg a július és a következő hó-
napokra esedékes fizetést az illető hónap 20-án utal-
ják ki.

— Mussolini és Clodius tárgyalásai. Rómából je-
lenti a Rador: Az NTI értesülése szerint Mussolini
olasz miniszterelnök pénteken a Venezia-palotában ki-
hallgatáson fogadta Clodius drt, akivel hosszú és szí-
vélyes megbeszélést folytatott.

**— Szlovák kitüntetésben részesült német katonai
vezetők.** Pozsonyból jelenti a Rador: A szlovák sajtó-
iroda közli, hogy Tiso dr., a szlovák köztársaság el-
nöke a csillagokkal ellátott szlovák győzelmi katonai
érdemkereszt első osztályú jelvényével tüntette ki
Göring Hermann birodalmi marsallt. A szlovák köz-
társaság elnöke Keitel vezértábornagyot a szlovák
hadsereg megszervezése körül szerzett érdemeiért a
csillagokkal ellátott elsőosztályú szlovák katonai ér-
demrenddel, Brauchitsch vezértábornagyot pedig a
csillagokkal ellátott szlovák győzelmi katonai érdem-
rend elsőosztályú keresztjével tüntette ki.

— Az ukrán lakosság az új európai rend híve.
Krakkóból jelenti az NTI: A sztaniszlau ukrán la-
kosság rendkívül meleg fogadtatásban részesítette
Frank dr. fő kormányzót, aki ellenőrző körutat vég-
zett Galicia körzetében. A papság és a hívek nevében
Comychyn érsek mondott neki köszönetet a bolse-
vista uralom alóli felszabadításért, az ukrán lakos-
ság képviselője pedig biztosította a fő kormányzót,
hogy az ukrán nép kész tevékenyen közreműködni az
új európai rend érdekében. Frank fő kormányzó a be-
szédeiben hangoztatta, hogy Németország a fő kor-
mányozás lakóinak békéjét, munkáját, vallássza-
badtságát és jólétét kívánja biztosítani.

**— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epe-
hajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula.** Székreke-
dés, bélrnyheség, rossz emésztés, gyomorron-
tás felfuvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál tel-
jes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Min-
den városi és vidéki gyógyszerárban és dro-
gériában kapható.

**— Idő előtt nyugdíjaztak több angol légügyi ve-
zetőt.** Stockholmból jelenti a Rador: Az NTI közli,
hogy a „Daily Mail” című angol újság mint szenzációt
közölte, hogy nemcsak Hugh Dowdingot, a légihaderő
marsallját, hanem Pattinsont, a légihaderő helyettes
marsallját és három légitáncos, valamint az egyik légi-
csoport parancsnokát is nyugdíjba helyezték. Dow-
ding marsall a brit harci repülő egységének volt a
parancsnoka, míg Pattinson helyettes marsall a brit
pilóták kiképzésével szerzett kiváló érdemeket. A lap
közli Pattinson nyilatkozatát is, amelyben kijelen-
tette, hogy minden indokolás nélkül helyezték nyug-
díjba. A korhatárt még nem érte el, mert csak ötven
éves. Az újságról arra a kérdésre, családodtnak érzi-
e magát, kijelentette, hogy az egész ügy nemcsak
kiábrándító, hanem egyszerűen elképesztő.

— Késelő falusiak. Lugojról jelentik: A megye-
beli Jdioara községben Muraru Ioan fényes nappal
összeszúrta régi haragosát, Birescu Trandafir.
Birescu belehalt sérüléseibe.

**— Ausztrália együttműködik a Csendes-óceáni
demokrata hatalmakkal.** Newyorkból jelenti az
NTI: A Newyork Times ugy értesül Melbourneból,
hogy az ausztráliai kormány jóváhagyta azokat az
intézkedéseket, amelyek az észak ausztráliai terüle-
tek megvédését szolgálják. A Nord American sajtó-
ügynökség tudósítja kiemeli, hogy a tervek
Ausztrália és a Csendes-óceáni demokrata hatal-
makkal való szoros együttműködésre irányulnak,

Milliomosok „lelki klinikája”

Newyorkban volt egy gyógyintézet idegbaja-
sok számára, melyet „lelki klinikának” neveztek s
melynek egyik fődekecsége, hogy ápolójai több-
nyire milliomosok. Az intézetben ugyanis olyan
borsos kezelési költségeket számítottak fel, hogy
milliomos legyen a talpán, aki ezeket meg tudja
fizetni. A klinika bevétele évenként nem keve-
sebb, mint ötmillió dollár. Erről a „lelki kliniká-
ról” többek között gyogyultan bocsátottak el egy
dusgazdag, többszörös milliomos beteget, akinek
az volt a kényszerképzete, hogy csak abban az
esetben tudja vagyonát megtartani, ha soha több-
bet nem csináltat új ruhát magának. Így aztán a
„szegény” milliomos napról-napra, évről-évre
ugyanazt az öltönyt viselte, úgyhogy kabátja és
nadrágja teljesen elrongyolódott. Az intézetnek
ez a milliomos ápolója annyira tulzába vitte a
takarékoságot, hogy még az elégett gyufákat
sem volt szíve eldobni és lyukas nadrágjának zse-
bében őrizte. Hosszas ápolás után sikerült rögesz-
méből kigyógyítani s elhitetni vele, hogy egy
milliomos számára még az sem pazarlás, ha há-
rom rend új ruhája van.

**— Titkos kommunista szervezetet lepleztek le
Párisban.** Párisból jelenti a Havas-OFI ügynök-
ség: A párisi rendőrség, amely több hónap óta foly-
tat harcot a kommunista propaganda ellen, rájött,
hogy miként folyik a kommunisták tevékenysége.
A nyomozások során a rendőrség felfedezte a leg-
nagyobb kommunista szervezeteket, amelyek röpi-
íratok és könyvek terjesztésével foglalkoztak. Sikerült
megtalálni a párt pénztárát is, ahol három-
millió frankot találtak. Tizenkét vezető kommunis-
tát letartóztattak, akik a szervezet tevékenységét
irányították. Az őrizetbe vett személyek között van
két nő és több külföldi.

Rádió

VASÁRNAP, OKTÓBER 26

Bucuresti: 7.55 Hírek, hanglemezek. 9.30 Isten-
tisztelet közvetítése. 12.00 Hanglemezek. 12.30 Hírek
12.50 Katonaóra. 13.50 Németnyelvű hírek. 14.00 Rá-
dióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája.
15.40 Román zene. 16.15 Falu órája. 17.30 Ünnepi
hangverseny. 18.00 Előadás. 18.20 Szindarab elő-
adása. 19.20 Hanglemezek. 19.50 Németnyelvű hírek.
20.00 Rádióhíradó, sport. 20.15 Zenekari hangver-
seny. 21.15 Nagy énekesek. 21.30 Hanglemezek. 22.00
Hírek. 22.15 Hanglemezek. 23.00 Hanglemezek.

Rövidhullámú román adó. 21.30 Olasznyelvű hí-
rek. 21.40 Hanglemezek. 22.00 Németnyelvű hírek és
hanglemezek. 22.20 Olasznyelvű hírek és hangleme-
zek. 22.40 Franciayelvű hírek. 22.50 Angolnyelvű
hírek.

Budapest I: 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 9 Görög
katolikus istentisztelet. 10 Római katolikus istentisz-
telet prédikációval. 11.15 Evangélikus istentisztelet.
12.45 Melles Béla zenekara. Közben 13.10 Rádiókróni-
kát mond Papp Jenő. 13.45 Hírek. 14 Hanglemezek.
15 Mezőgazdasági félóra. 15.45 Rendőrszenekar. Köz-
ben 16 Egészségügyi kalendárium. 16.20 Énekar.
16.40 Közművelődési előadás. 17 Hírek. 17.15 Szalon-
ötös. 17.50 Márai Sándor csevegése. 18.10 Táncele-
mek. 18.45 Pethes Sándor és Dénes György vidám szá-
ma. 19 Hírek. 19.20 „Szüret” (Irta Babay József, el-
mondója Bodnár Jenő, közreműködik: Nagy Izabella és
Báthly-Radics Gyula, kísér Farkas Béla cigányzene-
kara). 20 Sporteredmények. 20.10 Tóth László elbe-
szélése. 20.35 Operettközvetítés: A legjobb szerep.
21.40 Hírek. 22.10 Mozart-művek zongorán előadva.
22.40 Perts Jenő zenekara keringőket játszik. 23.25
Ilniczky László tánczenekara. 24 Hírek.

Budapest II nem közvetít műsort.

HÉTFŐ, OKTÓBER 27

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12 Hangle-
mezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német
nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek.
14.30 Sebesültek órája. 18 Hírek. 18.20 Hanglemezek.
19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20
Rádióhíradó, sport. 20.15 Zongorahangverseny. 20.40
Előadás. 21 Előadás zenével. 22 Hírek. 22.15 Hangle-
mezek. 23 Operarészletek.

Rövidhullámú román adó: 21.30 Olasz nyelvű hí-
rek. 21.40 Hanglemezek. 22 Német nyelvű hírek,
hanglemezek. 22.20 Olasz nyelvű hírek, hanglemezek.
22.40 Francia nyelvű hírek. 22.50 Angol nyelvű hírek.

Budapest I: 6.40 Eberszótó, torna. 7 Hírek, utána
hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 és 10.45 Előadások.
12.10 Cigányzene. 12.30 Hírek. 13.30 A postászenekar
hangversenye. 14.30 Hírek. 15.20 Hanglemezek. 16.15
Előadás. 16.45 Hírek. 17.15 Előadás. 17.30 Balettzene.
17.50 Előadás. 18.15 Hanglemezek. 18.30 Előadás.
18.45 Magyar dalok. 19 Hírek. 19.45 Helyszíni közve-
títés. 20.15 Zenekari hangverseny. 21.40 Hírek. 22.10
A bécsi Mozart-ünnepség közvetítése. 22.45 Cigány-
zené. 23 Idegennyelvű hírek. 24 Hírek.

Odessza birtokáért a román csapatok kemény harcokat folytattak

Rómából jelenti a Rador: A „Corriere della Sera” című olasz újság Luigi Cucco tollából tudósítást közöl Odesszából. A cikkben többek között ezeket írja: Meg kell mondanunk, hogy a bolsevisták nem hagyták el a várost. Az Odesszát körülvevő két vasgyűrűn áthatolt román csapatok súlyos áldozatok

Lelkeshangu üdvözlő távirat Antonescu tábornagy-államvezetőhöz Odessza elfoglalása alkalmából

Bucurestiből jelenti a Rador: Odessza elfoglalása alkalmából Dumitrescu Petre tábornok a következő táviratot intézte Antonescu Ion tábornagy-államvezetőhöz: Odessza elfoglalásának örömdöntő hírére az Azovi-tenger partján és a Krim-félszigeten harcoló román katonák általam kérik a román hadsereg főparancsnokát, fogadja legtiszteltettebb érzelmeik és legmélyebb csodálatuk kifejezését.

— VISSZACSATOLÁSI KÖLCSÖNT JEGYEZNI: állampolgári kötelesség. A közös erőfeszítés közös áldozatot követel. Mindenki tegyen eleget kötelességének.

— Református vallásos délután Aradon. Az aradi Mossoty-telepi református imaházban vasárnap délután a reformáció emlékére tartalmas és változatos műsoru vallásos délután lesz. A műsört gyülekezeti ének nyitja meg, majd Tarnóczy Lajos aradi református lelkes imádkozik és előadást tart. Utána Streleczy: Református vagyok költeményét Ilisie Ilonka szavalja, Biszák Lajos pedig Nagy: Hiszek című versét adja elő. Ezt követőleg Peterdi: Isten mindenütt jelen van című költeménye következik a műsoron Kun Károly előadásában. Ioanovits Zsuzsi Stebbris: Jövel című szerzeményét énekel, utána ismét szavajatok következnek, Peterdi: „Ha valaki” versét Biszák Zsuzsa, Streleczy: Kis szívem című versét Kobza Gizella, Streleczy: Isten a mi várunk költeményét Risa Ilonka adja elő. Victor: Uram segély című szerzeményét Kovács Mária énekel, Nagy: Megújult a szívem versét Ioanovits Zsuzsi, Barcsa: A babiloni vízeknélj versét pedig Szabó Anna adja elő. Orth: A lausannei hitvita 1536 Buray Margit előadásában kerül műsorra. Utána Győzhetetlen és Kőszálam címmel Macsek Gizella énekel, Szalay: A gályarab fia című versét Risa Olga, Saszet: Örkiáltás Sion falán című költeményét pedig Kovács Mária szavalja. A műsor utolsó versként Buray Piroska Csécsi: Fogadástétel című költeményét mondja el. Ima és áldás után a műsor gyülekezeti énekkel zárul (XC. zsolt. 1 v.).

— Az angol nép nem bízik Churchillben. Amszterdamból jelenti az NII: Londonból érkezett hírek szerint az alsóház esztortóki ülésén két képviselő kérte a kormányt, hogy Anglia küldjön több hadosztályt a Szovjet segítségére a kaukázusi arcvonalra. Noel Baker munkáspárti képviselő kijelentette, hogy a keleti front helyzete miatt Angliában nagy nyugtalanság észlelhető. A lakosság szeretné tudni, tulajdonképpen mi is az a segítség, amit Anglia eddig a Szovjetnek nyújtott. Bovan, egy másik munkáspárti képviselő azt mondta, hogy az angol népnek nincsen bizalma a jelenlegi kormányban. Gallagher kommunista képviselő hangsúlyozta, hogy a jelenlegi kormány nem képes hatékony segítséget nyújtani a Szovjetnek, bár ez a segítség az angol nép biztonságát is hívta megvédeni.

— La Guardia az elnök kedvence. Washingtonból jelenti a Rador azt is, hogy Roosevelt elnök kedvezően nyilatkozott La Guardia newyorki polgármester újramegválasztásával kapcsolatban, bár a newyorki demokrata csoport Odwyer William megválasztását támogatja.

árán, két hónapos rendszeres és folytonos előrehaladás után futamították meg és üzték őket a tengerbe. Az októberben megindult offenzíva rést ütött a harmadik övezeten is és akkor kezdődött meg a bolsevisták rémületes pánikja és rendszertelen futása.

A táviratra Antonescu Ion tábornagy-államvezető ezeket válaszolta: Önnek tábornok és mindazoknak a román katonáknak, akik olyan becsülettel harcolnak az Azovi-tenger partján és a Krim-félszigeten a román zászlót, melegen köszönöm az Odessza elfoglalása alkalmából irántam kifejezett érzelmeiket. Antonescu tábornagy.

— Aradon csak kenyérgyeggel lehet vásárolni. Az aradi városi ellátásügyi hivatal közli a lakossággal, hogy tegnaptól kezdve ismét csak kenyérgyeggel lehet kenyeret vásárolni és pedig személyenként naponta 35 dekát. Egyébként minden nap árusítható és fogyasztható kenyér.

— Orvosi hír. Dr. Szabó Zoltán belgyógyász-rogos ugra rendel. Brasov, Str. Regele Mihai 9. sz. Délelőtt 10–12-ig és délután 4–6-ig. Lakás: Matei Basarab 19. sz. Telefon: 15-65.

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES-féle GENIUS-arccrém, esteli és nappali használatra. Egy tégely ára 60 lei, GENIUS-puder egy doboz ára 60 lei, GENIUS-szappan 60 lei. FÖLDES-GYÓGYSZERTÁR, ARAD.

— Hírek az aradi büntetőtábláról. Padurean Mihai 19 éves aradi mészárossegéd hónapokkal ezelőtt több betöréssel lopást követett el Aradon, a rendőrség elfogta és a törvényszék három évi fogházra ítélte. Padurean felebezett a táblához, de felebbezését elutasították. — Rusalin Nicolae aradi falatozótulajdonos hónapokkal ezelőtt hustalan napon husból készített ételt szolgált ki vendégeinek és ezért a törvényszék mellett működő különleges bíróság három évi fogházra ítélte. Felebbezése folytán az ügy az aradi büntetőtábla elé került, ahol a büntetést két hónapi munkatáborba való utalásra szállították le. — Kis László santanai kereskedőt a törvényszék egy hónapi munkatáborba való utalásra ítélte, de Farkas Ferenc dr. ügyvédje által benyújtott felebbezésének a tábla helytadott és felmentette.

E. ATLASZ IBI KOZMETIKA ARAD, Strada I. Vulcan 15 szám

— A brasovi református egyházmegye most tartotta, megalakulása után első tanácsulását Szeles Béla dr. főgondnok és Csia Pál esperes elnökle alatt, az érdekeltek komoly érdeklődése mellett. A tanácsülés folyó és szervezeti ügyeket tárgyalt és megbizta a főgondnokot, hogy az ideiglenes egyházkerületi intézőbizottság által kidolgozott szervezeti szabályzatot jogi szempontból is tanulmányozza és készítsen azzal kapcsolatosan javaslatot. A tanácsülés letárgyalta az egyházközösségek, iskolák és az egyházmegye zárszámadásait és költségvetéseit, amelyeket elfogadott. Végül komoly megbeszélés tárgyát képezte a szórványok lelki gondozásának kérdése is.

A Romániai Magyar Népközösség hivatalos közleményei

A Romániai Magyar Népközösség bányási szervezetének kiadásában a közeli napokban megjelenik a MAGYAR NÉPNAPTÁR. Az előjegyzéseket kérjük a Népközösség megyei szervezetei útján Timișoara I., Bulevardul Regina Maria 8. szám alá, a timișoarai tagozat központj iródjához mielőbb eljuttatni. A naptár jövedelme teljes egészében a téli segélyezés céljait szolgálja.

— A kirakatba tett áruk ára darabonként tunteendő fel. Az aradi városi ellátásügyi hivatal felhívta a kereskedők figyelmét, hogy a kirakatba tett áruk árát minden egyes darabon fel kell tüntetniük, abban az esetben is, ha ugyanolyan minőségű és nagyságú áru több is van kitéve a kirakatba. Az áruk ára minden darabon láthatóan tüntetendő fel, az árjelző cédulácska nem eshet le és nem lehet megfordítva.

— Orvosi hír. Dr. Háber László (medic evreu) gyermekorvos ismét rendel. Arad, Bulevardul Carol I. 37. szám. Telefon: 24-26 Quarz-kezelés.

Reményik Sándor

Szükszavu híradás közölte, hogy a modern magyar irodalom egyik legismertebb és legeredetibb képviselője, Reményik Sándor erdélyi költő ötvenegy éves korában Kolozsvárott elhunyt. Babits Mihály halála után újabb gyász érte az irodalom barátait. Reményik Sándor már évek óta betegeskedett. A gondos orvosi kezelés, a költő páratlan lelki ereje és szívóssága már hónapok óta vivta arcát a halállal. Már-már úgy látszott, hogy az emberi tudás felülkerekedik és kiséleteti a véget, amikor a költő egészségi állapota hirtelen válsággá fordult. Tüdőgyulladás lépett fel, amivel a hosszas szenvedés alatt legyengült szervezet már nem tudott megbirkózni. Reményik Sándor az egyik kolozsvári sanatóriumban tegnap meghalt.

Reményik Sándor 1890 augusztus 30-án született Kolozsvárott. Középsikolai tanulmányait szülővárosában, a református főgimnáziumban végezte, majd az ottani egyetemen jogot hallgatott. Már egyetemi hallgató korában eljegyezte magát az irodalommal. Első közleményei az Új Időkben és a Hétben jelentek meg. Hosszu ideig volt a Dobsina és Vidéke, majd az Ellenzék és a Kolozsvári Hírlap munkatársa. 1918 óta állandóan dolgozott az Erdélyi Szemle című szépirodalmi és társadalmi folyóiratba, mint ennek belső munkatársa. Irodalmi tekintély volt már ekkor és nevéhez fűződik a kisebbségi magyarság legnívósabb szépirodalmi lapjának, a Pásztorútnak a megalapítása (1921.). Költeményei mindenkör élményt jelentettek a szépirodalom hívei számára. Reményik gazdag érzelmvilága halk, kifinomodott lírában testetesezt meg: eredeti stílusművészettel megírt, megkapó képekkel és hasonlatokkal átszótt versei a legkiválóbb modern költők sorába állították. Egymásután érik az irodalmi társaságok megszűnését elismerésel. A Kisfaludy Társaság már 1920-ban tagjául választotta a költőt, aki eredeti írásai mellett előszeretettel foglalkozott a külföldi irodalommal. Rainer Maria Rilke költeményeinek gyönyörű fordításával értékes szolgálatot tett az irodalomnak. Megjelent kötetei: Fagyöngyök (1918), Csak így... (1920), Vadvizek zugása (1921), A műhelyből (1924), Egy eszme indul (1925), Atlantisz harangoz (1926). Ezeket később még több verseskötet követte, ezelőtt két évvel pedig, szerény, de bensőséges irodalmi ünnepség keretében megült jubileuma alkalmából legszebb verseiből összeállított csokorral kedveskedtek hívei az irodalom-barátoknak. Reményik Sándor korai halála értékes szellemi munkásságra tett pontot. A modern magyar költészet egyik legjellegzetesebb képviselője dőlt ki vele.

Ügyeletes gyógyszerárak

Vasárnap, október 26-án Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Angel (Catedralei-tér), Omescu (Regina Maria-ut) és Kesztenbau (a gyermekkorházzal szemben).

Hétfőn, október 27-én Aradon a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Niedermayer (Szerb-palota), Kain (Avram Iancu-tér) és Hajós (szemben a prefektúrával).

Mozi

Vasárnap és hétfőn Aradon a mozik műsora a következő: Corso: A nagyhercegnő és az adjutánsa (német film). Forum: A szeles jegenyefák - Annája (amerikai film).

CORSO (ARAD)

Tel. 23-64

Előadások 3, 5, 7:15 és 9:30-kor

Ma először!

Ha két órán keresztül igazi jó kedvvel, szívből igazán mulatni, kacagni akar, nézze meg a legötletdusabb, leghumorosabb filmet, a

Nagyhercegnő és az adjutánsa

A főszerepekben:

THEO LINGEN, VICTOR DE KOWA
HILLE WEISSMANN, HEINZ RÜHMANN

Legújabb UFA-JURNAL!

Legújabb UFA-JURNAL!

= KÖZGAZDASÁG =

A városi zsidó ingatlanok kisajátításáról intézkedő rendelettörvény módosításának pontos szövege

II.

11. szakasz. A volt tulajdonos az első szakasz utolsó bekezdésében megállapított bérösszeget a negyedik szakasz második bekezdésének megfelelően a nemzeti románosítási központ javára a postatakarék-pénztárnál tartozik befizetni.

12. szakasz. A volt tulajdonos lakhatási joga, továbbá az általa használati jogánál fogva annak idején kötött bérleti szerződések minden felszólítás, vagy alakítás nélkül teljes joggal megszűnnek, illetve érvényüket veszítik, ha a jelen rendelettörvényben feltüntetett bérösszegekre nézve kitűzött határidőket nem tartják be, szem előtt tartva azonban a bérleti szerződések meghosszabbításáról szóló 1941. évi 828. számú rendelettörvény nyolcadik szakaszában foglalt intézkedéseket.

A fentebb említett szakasz első bekezdését alkalmazták akkor is, ha a volt tulajdonos az adókönyvekből nem tudta megállapítani, mennyi bért kell fizetnie az általa elfoglalt bérleményért.

13. szakasz. A jelen rendelettörvényben feltüntetett kilakoltatást a nemzeti románosítási központ indokolt kérelmére az illetékes bírói fórum elnöke mondja ki.

14. szakasz. Az ingatlan után fizetendő illetékek és adók a használati jog megszűntéig a volt tulajdonost terhelik.

15. szakasz. A volt tulajdonos a közönséges jognak megfelelően felelős azokért a rongálásokért és károkokért, amelyek használati joga idején az ingatlanok között.

Az ítéletet tanácsulésen sürgősséggel mondják ki.

A nemzeti románosítási központot megillető kártérítési összeg az okozott kár összegének háromszoros.

16. szakasz. A nemzeti románosítási központ levonhatja a volt tulajdonosnak járó kártérítésből azokat az összegeket, melyeket a tizedik, tizenegyedik, ti-

zennegyedik és tizenötödik szakasz harmadik bekezdésének értelmében ez fizetni tartozik.

A tizenegyedik és tizenegyedik szakaszban említett esetekben a nemzeti románosítási központ a volt tulajdonos által tartozott összeg háromszorosát vonhatja le.

17. szakasz. Az 1—16. szakasz intézkedéseit a volt tulajdonosoknak az 1941. március 28-án megjelent 842. számú rendelettörvényben foglalt ingatlanokat érintő épületjogra is alkalmazzák.

18. szakasz. Amennyiben a központi ítélőbizottság úgy dönt, hogy a kérdéses ingatlan nem került a nemzeti románosítási központ tulajdonába, a központ által kötött bérleti szerződések attól a félelvtől számított egy éven belül opponálhatók, amelynek folyamán a bizottság a kérdéses döntést hozta.

19. szakasz. A nemzeti románosítási központ tulajdonába átmenni ingatlanok után fizetendő kártérítés a legutóbbi pénzügyi összeírásnak megfelelően a közvetlen adókönyvekbe beirt összeg nyolcszorosával egyenlő.

Épületjog létezése esetén tekintetbe veszik az erre a jogra érvényes még le nem járt időt.

Amennyiben bármilyen okból a legutóbbi pénzügyi összeírás óta az ingatlan értéke kisebb lett, a kártérítési összeg ennek megfelelő arányban csökken.

Hajók és uszó közlekedési eszközök tekintetében a kártérítést a zsidó és zsidó társaságok tulajdonából állami birtokba átvett 1940. december 4-i törvény hatodik szakaszának hatodik bekezdése értelmében állapítják meg.

Ingó javakra nézve a javaknak állami tulajdonba történt átvétele idején érvényes árak irányadók.

A kisajátított erdők, malmok és ipari vállalatok utáni kártérítési összegét az 1941. május 3-i 1216. számú rendelettörvény tizenhetedik szakaszának első bekezdésében említett szakértők értékelése alapján állapítják meg.

(Folytatjuk)

A VÖRÖS POKOL

— A történet a Fedorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

62.

— Kizártnak tartom, — feleltem, — amint én ezt a vérszomjas nősténytigrist ismerem, feltétlenül jelentkezik itt. Még nem akarja Fedora Fedorovna Szedernyov asszonynak és a fiának elmondani, hogy mi történt és hogy rájuk is mi vár, hanem bizonyára mulatni akar gyanutlanságukon és meg akar győződni róla, vajjon Mihajlo Karlovics állapotai annyira javult-e már, hogy letartóztatását kérje és a fiút az anyjával együtt börtönbe vethesse.

— Lehet, hogy igazad van, barátom, — mondta halkan Katjusa, — de azért ha egy órán belül Anasztázia Petrovna Szfetkov nem lesz itt, akkor hazamehetünk. Ebben az esetben más tervet kell készelnünk, hogy végezhessünk vele. Mert ha nem jön el ma, akkor talán holnap nappal látogat ide és látni fogja, hogy a két madárka kirepült a kalitkából.

— Ugy van, Katjusa. Bosszantott, hogy a hóhérlány olyan sokáig várat magára. Már magam is latolgatni kezdtem annak a lehetőségét, hogy esetleg hiába várunk rája. Kezdem már azon törni a fejemet, hogy ebben az esetben hogyan kerithessük majd hatalmunkba, hogy a megérdemelt büntetésben részesítsük.

Merengésemből egyszerre csengetés riasztott fel.

— Tehát mégis belefut a csapdába a vérvörös Natasa, — cikkázott át a gondolat agyamon.

Katjusával együtt hangtalanul kimentünk a folyosóra és a bejárati ajtóhoz siettünk. Katjusa jó hangosan lépett, hogy ezzel az én lépteim zaját elnyomja.

Az ajtón keresztül elváltoztatott hangon, amelyet Fedora Fedorovna Szedernyov hangjához hasonlóvá igyekezett tenni, megkérdezte:

— Ki az?

— Én vagyok Anasztázia Petrovna, — felelt a várt látogató, — legyen szives bocsásson be, kedves Fedora Fedorovna.

— Nyitom az ajtót.

Beletete a zárba a kulcsot és az csikordulva fordult meg.

Az ajtó kinyílt és belépett Anasztázia Petrovna.

— En oldalvást állottam és nem mozdultam.

— Bezárom az ajtót, — suttogta Katjusa az öregasszony hangján, — azután bevezetem a szobába.

Mikor az ajtóbezárás megtörtént, hirtelen keresztül dobtam a közelemben álló Anasztázia Petrovna fején a tágas hurkot, amelyet készenlétem tartottam. Nem az volt a célom, hogy a hurokkal megszorítsam a nyakán, hanem lebecsültam azt két karjának könyökéig és ott szorosan meghuztam, hogy lehetetlenné tegyem a védekezését és elsősorban azt, hogy a zsebéből kihuzhassa a revolverét és lőjön.

Katjusa sem maradt azonban tétlen. Számítottunk rá, hogy a hóhérnő ha nem is tud védekezni, de mindenesetre lármát akar csapni, hogy ezzel esetleg felhívja az utcán arra vetődő vörös örök, vagy hazatartó szomszédok figyelmét. Katjusa azért ugyanabban a pillanatban, amikor én a hurkot rávettem a vérszopó néberre, kendőt tömött annak szájába.

Míndez pillanatok századrésze alatt történt. Anasztázia Petrovnanak fogalma sem volt róla, hogy kik tették harcképtelenné.

A kötelet olyan szorosan vontam meg a két karja és a teste körül, hogy moccan sem tudott és fájdalomban szinte vinnyogott.

Azután behureltuk a szobába, amelynek ajtaját szintén bezártuk belülről Katjusa.

Katjusa Vladimirovna Kalinin azután kitapogatta az ajtó mellett a villamos kapcsolót és hirtelen felcsavarta azt.

A szobában kigyúlt a fény.

Anasztázia Petrovna Szfetkov egyszerre meglátta, hogy kiknek került a hatalmába.

Láttam, hogy megismert engem és felismerte Katjusát is.

Az arcán először meglepetés, majd nyomban utána megdöbbenés tükröződött.

KIKNEK KELL PÓTLÓLAG BENYUJTANI ARKIMUTATÁST. A közellátási államtitkárság rendelete értelmében az árstabilizálásról szóló október 4-i törvényben előirt arkimutatást pótlólag benyújtathatják azok az iparvállalatok, illetve iparosok, akik olyan nyersanyagot használnak, amelynek árát szeptember elseje után állapították meg. Kiegészítő arkimutatást tartoznak benyújtani azok is, akik október 10-e után alapítottak vállalatot. A kimutatásokat Bucurestiben a közellátási államtitkárság, városokban pedig a városháza láttamozza.

Növelik a községi zöldségekterek számát. A földművelésügyi minisztérium intézkedett, hogy a községi zöldségekterek számát növeljék, mert az elmúlt évben hozott ilyen irányú intézkedések kitünően beváltak.

Háromszázmillió lei értékben bocsátanak ki váltópénzeket. A hivatalos lapban megjelent rendelettörvény kimondja, hogy a nikkal egy és két leiesek helyettesítésére százmillió lei értékű egy leies és két-százmillió lei értékű két leies bocsátanak ki.

Betétkönyvet kap a postatakaréktól minden október 31-én született gyermek. A takarékosági gondolat minél szélesebb körben történő terjesztésére a postatakarékpénztár elhatározta, hogy az október 31-én a „Takarékosság Napján” a megyeszékhelyeken született gyermekeknek betétkönyvet ajándékozik, amely egész életükön át elkíséri.

Mezőgazdasági helyzetjelentés. Az Argus című bucurestii közgazdasági lap szerint az őszi vetési munkálatok fokozott erővel folynak. Amennyiben az időjárás kedvező marad a búzával bevetett területek nagysága eléri a nyolcszáz ezer hektárt. A sik vidékeken a kukorica betakarítása befejezéshez közeledik, míg a domboz vidékeken javarészen már megtörtént.

Könnyű fémkísérleti intézet Olaszországban. Romában most kezdte meg működését a könnyű fémkísérleti intézet. Az intézet egyedülálló egész Európában.

Németországban nem kell jegy az üzemenyagvassárláshoz. A német birodalmi ásványolaj hivatal közölte, hogy az üzemenyaggal való ellátás kedvező alakulása következtében a jövőben a fagáz, metángáz stb. ellátása a régebben kibocsátott jegyek nélkül történik.

Kivonják a forgalomból az ötlírás olasz érméket. Az olasz nemzeti bank közölte, hogy október 31-én érvényüket veszítik az ötlírás érmék. Beváltásuk november 30-ig lehetséges.

Beszélni akart, de a szájába gyömöszölt kendő miatt csak artikulatlan, halk hangzavarokat tudott kinyögni.

Nem lehetett tudni, hogy mit akar mondani. Annyi bizonyos volt, hogy felismerte a helyzetet melybe jutott. Lehet éppen ezért talán tiltakozni akart. Lehetséges azonban az is, hogy tisztában volt vele, hogy elérkezett büneinek megtorlása és irgalomért eszedezett.

Nem vagyok kegyetlen természeti ember, de őszintén meg kell vallanom, hogy gyönyörködtem Anasztázia Petrovna vergődésében. Eszembe jutott ugyanis, hogy ő maga számtalanszor élvezte az általa elárult és törtönbe juttatott tisztességes oroszok halálkínjait és most bizonyos elégtételt éreztem, amikor őt magát hasonló helyzetben láttam.

Vége megszólaltam:

— Nos, galambocskám, Anasztázia Petrovna Szfetkov, jó ilyen helyzetben lenni? Láttalak a börtönben és te is felismerted engem, hogy ott láttál. Láttalak, amikor kinezad és gyötörted szegény Ljermontov tanársegédet, akit ártatlanul végeztél ki. Tudom, hogy galáldul gyilkoltad meg Milena Karlovna Szedernyovot is csak azért, mert a tanársegéd őt szerette és nem téged. Tudom azt is, hogy sok ártatlan ember vére szárad a lelkeken és ide is azért jöttél most éjszaka, hogy megnézzed magadnak legközelebbi két áldozatodat. Tudd meg, most mi itélkezünk feletted!

Megrázkodott és valamit motyogni akart. De nem voltunk kíváncsiak a szavaira és Katjusa nem vette ki a kendőt a szájából, magam pedig rendületlenül tovább szoritottam a testére fonódó kötélhurkot.

Katjusához fordultam:

— Szédj ki mindent a zsebeiből, Katjusa. Elsőnek is két revolver került elő, aztán törpénz, zsebkendő, különböző irat, végül zsebjegyzőkönyv.

A két revolvert és a tört saját zseembe dugtam, nehogy azokat Anasztázia Petrovna fölragadhassa, ha majd szabadabb teszem az egyik karját, ami beletartozott tervünkbe.

Megvizsgáltam az iratokat. Azok különböző személyek ellen kiadott letartóztatási végzések és ítéleti végrehajtási parancsok voltak.

Magamhoz vettem ezeket és közöltem Anasztáziaival:

(Folytatjuk.)

SPORTTESEMÉNYEK

Az első csoport bajnokságának állására nagy kihatással van a mai timisoarai kettős mérkőzés

Az első csoport bajnoki sorrendjének kialakulására nézve igen fontos kettős mérkőzés lesz ma délután Timisoarán, az Electrica-pályáján. A főmérkőzést délután félnégy órai kezdettel

az Electrica és Chinezul-CAMT

csapatai vivják egymással és ez a találkozó alighanem eldönti a második hely kérdését, tehát nagy küzdelem várható. A Chinezul-CAMT legutóbbi sikeres szereplése: bizakodással tölthetik el az egyesült csapat híveit. Az érdekesnek ígérkező bajnoki összecsapás előtt háromnegyedkét órakor a

Ripensia—CFR

pontharc kerül eldöntésre. A Ripensia megerősített csapata a legutóbbi kudarcok után minden bizonnyal azon lesz, hogy hírnevét helyreigazítsa és ez sikerülhet is, bár a CFR kiegyensúlyozott csapata megmutatta, hogy tud, amit éppen legutóbb a bajnokjelölt UDR ellen bizonyított be.

Nem kétséges tehát, hogy ez a kettős mérkőzés jó sportot ígér a labdarugó pontharcok kedvelői számára.

A CHINEZUL-CAMT KÉT CSAPATA DELELŐTT IS JÁTSZIK

Ma délelőtt a Banatul-pályán a Chinezul-CAMT két csapata küzd a bajnoki pontokért. Reggeli kilenc órakor az ifjúsági csapat a CFR ifjúsági csapatával játszik bajnoki mérkőzést, míg ezt követően, délelőtt 11 órakor a Chinezul-CAMT II—SSAM Bocsa elsőosztályú bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre. A Chinezul-CAMT híveinek ma tehát alkalmunk van, hogy mindhárom csapatukat komoly küzdelmekben lássák és ifjúsági játékosaitól kezdve az utánpótlás csapatán keresztül a délutáni első vonalbeli pontharcig, a legjobb játékosaik teljesítményét megfigyelhessék.

A válogatott labdarugók fele a hibás elbírálásnak köszönheti, hogy egyszer-kétszer szerepel

A német labdarugó válogatott csapat sok éven át régi vezetője, Nerz Otto dr., tanár nagyszabású áttekintést tett közre a válogatott labdarugókról. Ebben többek között elmondja, hogy

a német válogatottban eddig mindtegy hétszáz játékos szerepelt,

akik közül azonban 370-et csupán egy-kétszer szerepeltettek.

Ennek megállapítása után Nerz dr. azt a következtetést vonja le, hogy ezeket „elnézetteknek” lehet nevezni, mert csupán téves megítélés alapján kerül-

hetek válogatott csapatba. A további számadások azt bizonyítják, hogy a 700 játékos közül csak 90 tartozik a nemzeti válogatott tulajdonképpeni élcsoporthoz, míg 110 a középszálozhoz tartozik jó átlaggal, 130-at pedig a kielégítő teljesítményűek csoportjához lehet sorolni.

És mindössze 33 azon játékosoknak a száma,

akik a földrészklasszis szűkebb csoportjába a jóhangzásu és híres nevük alapján — a szerző megítélése szerint — a német játékos élcsoporthoz bekerülhet.

Szörmek, bundák,

szőrmemunkák készítését a legújabb modellek szerint olcsón

JUGA szücs készít, Arad, Str. Metianu 11.
Bőrkabátok készítését garancia mellett vállalom

Zsengellér és Kiszely nélkül

kénytelen ma Budapest csapata Bécsben játszani, mert mindkét kitűnő játékost betegsége akadályozza. Mivel a csatársor legjobbjai közül egyszerre kettőt is kénytelen nélkülözni, Tóth István kapitány nehéz választás elé került. Amikor a sorokat írjuk végleges összeállítás még nincs, de ezt a 14 játékos jelölték ki a bécsi utra: Csikós, Dósai — Tátrai, Polgár, Biró — Sárosi III, Pázmándy, Lázár, Balogh II — Kincses, Sárosi dr., Szusza, Dudás, Gyetvai. E szerint Dudás a támadósorban játszana, mert a 14 játékos között csupán négy kimondott csatár van.

A bécsi labdarugóbajnokság állása:

Austria	5	4	1	—	16: 6	9
Wacker	6	4	1	1	23:13	9
Rapid	6	4	1	1	16:10	9
Vienna	5	3	1	1	15: 6	7
FC Wien	5	2	3	—	14: 7	7
Wiener SC	6	2	1	3	15:16	5
Sturm	6	2	—	4	6:14	4
FAC	4	1	1	3	11:14	3
Admira	4	—	1	3	3:12	1
Post SV	6	—	—	6	3:24	0

Sport hírek mindenfelől

Az idei német teniszeztársaságát összeállították. Férfiak: 1. Henkel, 2. Gies, 3. Bawarowski, 4. Göpfert, 5. Koch, 6. Bartkowiak, 7. Bauer, 8. Richter, 9. F. Henkel, 10. Egert. Hölgyek: 1. Rosenow, 2. Käppel, 3. Thieren, 4. Dolleschel-Walter, 5. Heidtmann, 6. Hamann-Enger, 7. Debusmann, 8. Kramer, 9. Sander, 10. Schumann.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés husz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szög 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 leu, minden további szó kettő leu. Jelige és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratlanu 3. Tel.: 28—10. II. kerületben: Hayer-társaság, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flander trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. Tel.: 45—06. — Witte trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicija trafik (v. Galgóczy), Str. Bratlanu 15/a. Tel.: 45-13. (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45—06. — Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Házvezetőnőnek alkalmazok intelligens, vidéki, feltétlen urinőt (leány, elvált, özvegy) 20—30 életév között. Keresztény jelentkezők leveleit kérem a timisoarai kiadóba „36 Elvált” jelígre. (2553)

Perfekt szakácsnő csak jó bizonyítványokkal 1-re felvétetik. Jelentkezni Olasz konzulátuson. Timisoara 10—1-ig és d. u. 4—6-ig. (2560)

Urileány, 15—16 éves, csakis kitűnő iskolai bizonyítvánnyal, ügyvédi irodába felvétetik. Cimeket „Komoly kezdő” jelígre a timisoarai kiadóhivatalba kér. (2566)

Komoly, házas, háztartásban jártas, egyedülálló urinőt kétgyermekes családom háztartásának vezetéséhez keresek. Román nyelv tudása megköveteltetik. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (4039)

Ügyes, megbízható mindenleányt keresek. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4093)

Műszerésztanulót felvesz Ritt írógépműszerész. Arad, Bul. Regina Maria 18. sz. (4061)

Állást keres

Portas-pénzbeszedői állást keres garanciával rendelkező hadmentes egyén. Timisoara II., Str. Batania 57. (5000)

Intelligens fiatal özvegyasszony házvezetőnői állást keres. Vidékre is megy. Timisoara II., Str. Vlad. ca Dionisie 13. (2545)

Hadmentesített, 40 éves, hosszú gyakorlatú rendelkező villamosüzemi professzionista, kisebb elektrifikált üzem vezetését vállalja, vagy mint alkalmazott állást keres. Adminisztrációs munkákat is végzek. Cim: Arad, Str. Eminescu 8. sz. (4058)

Disztigvált fiatal zsidónő háztartás vezetésére vállalkozna magános személynél. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4092)

Középkorú jobb nő állást keres, mint házvezetőnő, magános urinőnél vagy urnál. A háztartás minden ágában jártas, valamint a betegápolásban is. Érdeklődők forduljanak posta útján M. Vörös urhoz, Sannicolaulmare, Str. Crucii 741. szám. (2565)

Máris megrendelheti

a legszebb karácsonyi ajándékot egy szép kézzel kötött Jumpert kosziútöt vagy Norvég kötélrel egy sipulovert

Daru Oleánál, Arad, Str. Blanduziei 12

Önállóan dolgozó paszományosság, aki a paszományipar minden ágában jártas (szőni nem tud) azonnalra állást keres. Vidékre is megy. Ajánlatokat „Paszományos” jelígre a timisoarai kiadóba kér. (6000)

Kaucióképes tisztviselő 30 évi praxissal megfelelő bizalmi állást keres. Nagy Vince, Timisoara II., Str. Boliac 3. szám. (2567)

Bejárónő minden fűzőnőnek ajánlkozom, éves bizonyítvánnyal rendelkezem. Timisoara I., Str. Brediceanu 5. A portásnál. (2573)

Lakás

Intelligens izr. urinő lakótársat keres (külön szoba). Cim: Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (4079)

Különbefajta szerény, csendes, tiszta butorozott szoba kiadó elsőjére. Ugyanott prima rövid zongora bérbeadó. III. Str. Romulus 10 földszint.

Üres udvari szoba kiadó. Arad, Calea Saguna 24. (4087)

Keresek egy 3—5 szobás modern lakást, központban, lehet magánház is. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. (4086)

Kiadó üres szoba egyedülálló egyénnek. Arad, Str. Stroescu 20. (4089)

Adás-vétel

„Üzemben lévő” olajmalom Hidraulikus típus préssel más vállalkozás miatt eladó. Cim a timisoarai kiadóban. (3188)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hálószoza-, ebédlo. és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Percellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellán. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3985)

Varrógépek, irodaberendezések, írógépek, hálószozák, ebédlo, matracok, ottomanok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlo és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3181)

Kombinált szekrény, diófurniros és hozzáillő toalet-tükör megvételre kerestetik. Ajánlatok „Modern” jelígre a timisoarai kiadóba. (2562)

HAZAK FÖLDEK SZÖLÖK NÁLMOK TELKEK

ELADÁS VÉTELE CSERÉJE

minden árfokozatban HATSCEK ÜGYNÖKSÉG

Arad Bul. Carol 17 (volt 46) Telefon 15-95

Bőhátú, fekete csikóbunda eladó. Schauer mann szücsnél, Arad. (4049)

Cinkpléh-gyermekfürdőkád állvánnyal és sportkocsi eladó. Farmacia Angel, Arad. (4048)

Modern konyhabutor megvételre kerestetik. Cimeket ármegejelöléssel „Csak modern” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (6249)

Megveleire keresek
prima minőségű
szkuszka gallert és muffol
Cimeket a timisoarai kiadóhivata ba kérek „Sürqös” jelígre.

Modernebb babakocsit megvételre keresek. Cimeket: „Ajándék” jelige alatt a timisoarai kiadó továbbit. (6056)

Szilszkin vállgallér, perzsa kihajtóval, 3500 leiert eladó. Szivességből Klára-parfümeria Arad, str. Eminescu. (4050)

Perzsa szőnyeg, márkás antik porcellán eladó. Cim a timisoarai kiadóban. (6000)

Kézi szövőgép eladó. Str. Capitan Ignar 47. Arad. (4072)

Egy férfi télikabát, egy női fejtöltő és egy zománcozott kályha eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4071)

Fűszerberendezés 100 fiókkal, ajtók, ablakok, valamint új nut és federes deszkák olcsón eladók. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4015)

Faragott tölgyebédlő, íróasztal, könyvszekrény, modern mángorló, cimbalom és Phönix-pálma eladó. Érdeklődni: Arad, Str. Maful Muresului 3. Dél előtt 8—2 és délután 5—7 óráig. (4062)

Jól bevezetett tűzifa- és mészüzlet betegség miatt eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4057)

Nagy fűrészporkályha 2 kazánal eladó. Arad, Str. Gheorghe Ionescu 17. szám. (4055)

Alig használt sötét félháó eladó. Megtekinthető bármikor Arad, Str. Metianu 2, II. emelet, 5. sz. ajtó. (4056)

Angora-nyulenyészet, 150 drb., retrecel együtt, olcsón eladó. Fieraria S. Konner, Rovine (Pecica). Jud. Arad (4045)

Kávépörkölőgép villanymotorral és gázfűtéssel, megvételre kerestetik. Ajánlatokat Kissinger Ferenc, Aradul-nou, jud. Arad címre küldendők. (4050)

Egyenáramu dinamót vagy elektromotort 10—30 Kw. teljesítménnyel, bármilyen állapotban keresek. Ajánlatokat kérek lehetőleg fordulatszám, feszültség, polusszám, teljesítmény és állapot megjelölésével. Keresek vastartányt 2—4 Molnár, Timisoara I., Strada Buteanu 12. Tel. 26-12. (2540)

Gyermekhócipőt, fehérét, 22-es számú, jó állapotban levőt, megvételre keresek. Cimeket „Gyermek” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (6055)

Eladó önfűtő fürdőkád, vaskályha, szőlőpermetező, hordók, szőlő, répadaráló, egyéb szőlészeti felszerelések. Timisoara Ronat, Str. C. Muntanu 38. (2572)

Eladó egy jókarban levő diófaebédlő és egy uriszobagarnitúra. Megtekinthető déléltől 12-ig és délután 3—4-ig. Timisoara III., Str. Vladica Badescu 8. szám. ajtó 3. (2571)

Keresek megvételre egy komplett szóda-gyárat. Cimeket „Kézpénz” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (2570)

Petróleumkályhakat, használt, de jó állapotban, megvételre keresünk, ugyanott veszünk két jó állapotban levő nyugagyat, valamint egy Petrolux-lámpát is. Timisoara II., Str. E. Teodoriu 10. Magazina. (2563)

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtethetetlen, drága halottunk utolsó útján résztvettek, vagy koszoru és virágodományokkal igyekeztek mély fájdalomunkat enyhíteni, legőszintébb köszönetünket fejezzük ki.

Timisoara, 1941 október 25-én.

Liptay-család

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak kik felejtethetetlen drága halottunk utolsó útján résztvettek, sirjára koszorut vagy virágot helyeztek, fájdalomunkon enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk hálás köszönetet.

Arad, 1941. október 23.

Budaecsek-család.

2-es számú Anheuer-pénzszekrény, különböző karlsbadi ebédlő- és kávésszerviz, kristályüvegszerviz eladó. Timisoara I., Bulev. Regele Ferdinand 1/b. A házmesternél. (2564)

Aradi Lengyel-gyártmányu ebédlő, kitűnő karban, eladó. Felvilágosítások: A Központi Banknál, telefon 15-14. (3184)

Modern gyermekkocsi, vaskályha, takaréktűzhely, dobkályha, fürdőkád, Singer szabógép, olcsón eladók. Timisoara IV., Str. Fröbl 36. szám. II. em. 25. (2558)

Kanárrikalkitát, jókarban levőt megvételre keresek. Arad, Str. Gh. Ionescu 9—11. szám, emelet, balra. (6542)

Nagy választékban elegáns, izléses női kalapmodellek, Weinbergerné-Donáth Elza kalap- és fűzőüzletében, Arad, Str. Metianu 25. sz. alatt. Szerény árak. Alakítások modellek után. (4083)

Kombinált szoba- és konyhabutor eladó. Arad, Str. Grigore Alexandru 11. (4085)

Egy nagy vaskályha és aszparáguszok eladók. Aradul-Nou, Calea Banatului 40. szám. (4090)

Zongora, rövid, bécsi páncélszerkezetű, sürgösen eladó. Érdeklődni 10—12 és 5—7 óra között. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4088)

Eladó háromszobás magánház, villanyvilágítással, cserépkályhával stb. Arad, Str. Grivitei 98/a. (4091)

Megvételre keresek egy háromszobás, fürdőszobás jó magánházat a Radnai-ut mentén, 7—800 ezer leig. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4096)

Összesuktható cseledégy és Czeiler-féle mángorlógép eladó. Arad, Strada Mos Ajon 13. szám. (4095)

Cukorkaüzlet, jól bevezetett, forgalmas főutcában, főszezon előtt, családi okok miatt eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4094)

3×3 méteres, jó állapotban levő erős ponyva megvételre kerestetik. Cimeket a timisoarai kiadóba kérem leadni. (5000)

Eladó: új, diófurniros ebédlő, smyrnaszönyeg 3×4 méter, 12 személyes étkezőszerviz, festmények, diszpárnák stb. Megtekinthetők déléltől 11—12 és délután 4—6 óra között. Timisoara I., Str. Paris 3. Apart. 4. (2568)

Tartós hullám

a legújabb nő szer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara

II. Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2 3 6 os villamos megállójánál ::

Eladó félhálószoba, 7 darab, garantáltan tiszta. Timisoara II., Str. Balas 22. szám ap. 4. (2536)

Veszünk Platina, briliáns, gyémánt, arany, antik ékszereket, ezüst evőeszközöket, tálcákat és tárgyakat, bronz és disztárgyakat
Joancu și Hartmann
Arad, Minorita-palota

Rádió, márkás super, 4+1 lámpás, kifogástalan állapotban eladó, vagy elese-relem jó telepes készülékkel. Korber-ékszerész, Timisoara I., Str. Caruso 3. szám. (3191)

Keresek Wertheim-pénzkasszát azonnali megvételre. Cimeket a timisoarai kiadóba kérem. (4099)

Kifogástalan hálószoba- és ebédlőbutor, barok-stíliu ottomán, vaskályha, Columbia-patefon, lemezekkel, olcsón eladó. Timisoara IV., Str. Fröbl 36. II. emelet, 25. ajtó. (3190)

Oktatás

Angol és német órákat ad lelkiismeretes, tapasztalt szaktekinély. Flauder-trafik, Timisoara III., Piata Lahovari. (3183)

Oktatásban gyakorlott urinó lakásán vállalja a román, német és francia nyelv tanítását. Zongoraleckeadás kezdők és haladók számára. Timisoara IV., Strada Ion Bratianu 17. I. em. 5. (6665)

Különléte

Elveszett egy Syementhal-tenén. Megtalálója jutalomban részesül. Nagy János, Izgar. (2549)

Üzlethelyiség az állomás közelében Metropól- és Doje-szállodák között) november 1-re, esetleg azonnal kiadó. Közlelbi információk a házmesternél. Timisoara IV., Str. Bratianu 45. (2554)

150 katasztrális hold birtokomat Lugoj mellett (több évre is) bérbeadom. Dr. Moulledt. Arad, Str. Mocioni 3. (4068)

Elveszett Hedrich György nyugdíjkönyve a megtaláló adja le 500 lei jutalom ellenében. Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8 alatt. (4070)

Járasi székhelyen 50 éve fennálló, jömeneteli vas- és fűszerüzlet bérbeadó, esetleg házzal együtt eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám. (4043)

Istálló tíz ló részére, valamint kocsiszín és szénapadlás a jözsefvárosi román templom közelében kiadó. Közlelbbit: Sartor-autógarázsban, Timisoara IV., Str. A. Sailer 1. szám. (2542)

Igazolvány-íényképek

a FOTO STUD'OBAN

a leggyorsabban készülnek

Timisoara I., Piata Libertăti 4.

Legnagyobb újdonság: szövet helyett a kötött kosztüm, amelyet ugy, mint a szövetet, bármilyen fazonra készítheti el. Ingyen bemutatás és felvilágosítás a bánáti képviselőnél. Timisoara, Piata Unirii 5, II. em. Ajtó 16. (3164)

Fogorvosi rendelőben csütörtökön délután középtermetű nő, fekete télikabátban elvitte sötétkécsikos selyemernyőmet. A nyomravezetőnek ötszáz lei jutalmat adok. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4084)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle Illomtejkremet, Illiom-tejszappant és Illiompuvert, három színben. Kapható k zárólag a

Városi Gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

Izletes, valódi házikoszt elvitelre, szerény áron. Arad, Str. Russu Sirianu 20. Ajtó 2. szám, kapható. (4082)

Velour-, nyulszőr- és gyapjukalapokat a legmodernebb fazonra átalakítunk. Zahringer, Timisoara I., Str. Lonovici 4. sz. Püspöki-palota. (2569)

ARADON

DELI HIRLAP

részére hirdetések és előzetéseket felvesz a

RUDOLF MOSSE

hirdető iroda, Arad, Str. Eminescu 8
Telefon: 17-11

A reggel 10 óráig feladott hirdetések a másnap reggeli lapban megjelennek

Mayer András építő-vállalkozó lakását Arad, Str. Episc. Gliorea Comsa 16 sz. alá helyezte át. (4013)

Használt paplanokat újjá dolgoz át, már 200 leiert is. Glück, Arad, Str. Baritiu 8. Piata Avram Iancu mellett. (3894)

Poloskairtas, parkettasurolast garancia mellett vállal Lovas, Arad, Bulevardul Regina Maria 18. sz. Házmesternél. (3893)

A legtöbb okvetektelés

1

hirdetés

Déli Hírlapban